

UNIVERZITA KARLOVA

Pedagogická fakulta

Katedra české literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vlastní literární tvorba s autorským komentářem

Literary Work by Tomáš Tvrz with own Commentary

Tomáš Tvrz

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)

Studijní obor: B ČJ-ZSV (7507R037, 7504R236)

Rok odevzdání: 2019

PROHLÁŠENÍ

Odevzdáním této bakalářské práce na téma VLASTNÍ LITERÁRNÍ TVORBA S AUTORSKÝM KOMENTÁŘEM potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucí práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu. Prohlašuji, že odevzdaná elektronická verze bakalářské práce je identická s její tištěnou podobou.

V Břežanech II dne 29. června 2019

Tomáš Tvrz

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí bakalářské práce prof. PhDr. Dagmar Mocné, CSc. za poskytnutý čas při konzultacích, odbornou pomoc a vedení při zpracování daného tématu.

Dále děkuji prof. Tomáši Kubíčkovi a PhDr. Josefu Peterkovi, CSc. za podnětné semináře a přednášky během studia.

Stejně tak děkuji Mgr. Šárce Klumparové, Ph.D. za kritické připomínky k první verzi praktické části textu.

V neposlední řadě děkuji Mgr. Františku Hrdličkovi a jeho spoluautorce Zdeně Bratršovské za vedení při psaní praktické části textu.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se skládá ze dvou částí. První část je autorská próza (novela), druhá část je autorská sebereflexe – autorský komentář. Próza zde zastupuje praktickou část textu, sebereflexe část odbornou. Autorský komentář se snaží z literárněteoretického hlediska analyzovat a osvětlit metody, problémy, rozpory, změny či postupy při genezi novely. Princip sebereflexe spočívá v analýze literárněteoretických termínů a prostředků vedoucích k záměru autora při tvorbě prozaického díla s ohledem na uvedený umělecký text. V závěru komentář bilancuje nový náhled (po prožité autorské zkušenosti) na pisatele jakožto na čtenáře a na kooperaci mezi autorem a čtenářem.

KLÍČOVÁ SLOVA

literární teorie, próza, novela, geneze literárního díla, autor, čtenář, fikční svět, téma, motiv, narace, postavy, vypravěč, kompozice, časoprostor, intertextovost

ANNOTATION

This bachelor thesis consists of two parts. The first part represents original authorial narration in prose (a novella), the second part is an authorial self-reflection and commentary. The narration in prose stands for the practical part of the thesis and the commentary and self-reflection represents the theoretical one. The authorial commentary, seen from the point of view of the literary theory, aims for an analysis and clarification of novella genesis methods, problems, contradiction, changes and processes. The principle of self-reflection lies in the analysis of terms and devices of literary theory leading to the accomplishment of the authorial narrative intention, regarding the chosen genre and literary work itself. In the final part of the thesis the authorial commentary evaluates the new perspective (as achieved after the authorial experience) on the writer as on a potential reader as well as it focuses on the cooperation between the author and the reader.

KEY WORDS

literary theory, novella, prose, literary work genesis, author, reader, fictional world, theme, motif, narration, characters, narrator, composition, space-time continuum, intertextuality

OBSAH

1	ÚVOD.....	7
2	AUTORSKÁ PRÓZA – FUCK OFF A ŘETĚZ!.....	8
3	AUTORSKÝ KOMENTÁŘ.....	56
3.1	Geneze díla, prvotní motivace, autobiografické přesahy, autorský postoj	56
3.2	Žánrové vymezení.....	57
3.3	Vnitřní motivace	57
3.4	Téma(ta) a motivy.....	57
3.5	Intence a funkce	58
3.6	Titul.....	59
3.7	Intertextovost	60
3.8	Jazyk a styl.....	61
3.9	Kompozice a výstavba textu	64
3.10	Časoprostor	65
3.11	Příběh a vyprávění	67
3.12	Narace	69
3.13	Postavy.....	70
4	ZÁVĚR.....	74
5	INSPIRUJÍCÍ PRÓZA.....	75
6	ODBORNÉ PRAMENY	76

1 ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je analýza literární tvorby na základě vlastní (autorské) zkušenosti.

Téma jsem si vybral především pro jeho netradičnost, kdy jsem mohl konfrontovat tvůrčí část textu s odbornými znalostmi získanými na katedře české literatury, konkrétně na její literárněteoretické větvi. Jelikož by bakalářská práce měla být vrcholem tohoto cyklu studia, potřeboval jsem téma, jehož motivace by nespočívala pouze ve formálním splnění povinnosti, ale v němž bych realizoval vlastní zájem (autorskou činnost) a pokusil se na něm aplikovat teoretické poznatky, jež jsem během studia nabyt.

Stejně netradiční jako téma je i řazení textů, kdy práce začíná textem praktickým, tedy autorskou prózou, a poté teprve následuje teoretické pojednání, tedy autorská sebereflexe. Je důležité předznamenat, že klíčovou částí práce je právě oddíl teoretický a uvedená novela představuje jen jakousi „startovací plochu“, na níž bych měl demonstrovat (ne)zvládnutí aplikace literárních prostředků jakožto nástrojů směřujících k autorskému záměru. Literární prostředky, jež by měly umožnit vznik fikčního světa, formulovat jeho pravidla a zaručovat jeho soudržnost, jsem postupně konfrontoval s praxí své prózy.

Obě části práce jsou podepřeny čtyřmi typy literatury: inspirující prózou, metaromány (viz INSPIRUJÍCÍ PRÓZA), příručkami tvůrčího psaní a literárněteoretickými publikacemi (viz ODBORNÉ PRAMENY). Vzhledem k tomu, že každý čtenář se postupně vyvíjí (stejně jako autor), může se stát, že umělecká literatura částečně začne přebírat od odborných publikací kognitivní funkci. Zřejmě je to právě u kvalitních metaliterárních textů. Na určitém stupni čtenářské kázně a poučenosti může ale například i různé příručky tvůrčího psaní suplovat pečlivě vnímaná beletrie.

V závěru komentáře bilancuji, jak změnila prožitá autorská zkušenost můj náhled na čtenářství, na kooperaci mezi autorem a čtenářem a na literaturu celkově.

PS: S ohledem na charakter práce se v odborné části textu vzdávám skromnějšího autorského plurálu a využívám stylistický prostředek první osoby.

2 AUTORSKÁ PRÓZA – FUCK OFF A ŘETĚZ!

Uf, tak to je probuzeníčko jak po tom nejbrutálnějším mejdánku. Mrky, mrky, nudný a spartánský zařízení interiéru se odhaluje čím dál tím víc. Ležím v nemocničním pokoji. Na pravoboku dadá nějaký dědek v pruhovány pyžamu, přímo naproti mně je vyknedlený obézní chlapík. Na rozdíl od dědečka Hříbečka v pyžamu nemá buřtík zafačovanou hlavu, takže registruju jeho deku – tu na hlavě. Vůbec nevím, proč tu jsem. Ruce mám napojený na hadičky, ale můžu s nima hejbat. Ruce šátralky mapujou tělo – obvazy na hlavě, límec, pravá haksna v sádře, zafačovaný komplet žebra. Při dechání mi v nich píchá. Žádná kocovina se nevyrovná momentální únavě. Nejvíc znepokojivý je nevědomí, co se vlastně stalo. Proč jsem tady? Po bůhvíkolika minutách přichází sestra s obříma lajdákama a ani trochu se nepodobá stylizovanej sýkorkám z péčka. Dramaticky přes celou chodbu informuje primáře o mym zmrtvýchvstání. Do dveří se hrne několik lidí a jeden z doktůrků se mě ptá, jak se cejtim. Nečekaně slabým hlasem pípnu, že jsem ok, přičemž registruju příšernej odér šakalího dechu, kterej se ze mě vine. Primář s vizáží Umberta Eca mi sáhne zlehka na rameno a otcovsky mě informuje, že mě před několika dnama srazilo auto a mám teda veliký štěstí, že to dopadlo, jak to dopadlo. Když všechno půjde dobře, budu za několik dnů za pomoci fofrklacků chodit. Stačí prej jen doléčit zbejvajcí zlomeniny a po pár rehábkách bude všechno v rychtyku. Poslední slova jsem vypouštěl, protože mě zradily víka a zas jsem se vydal do dadací říše.

Ležím, čumim, přemejšlim. Nic víc dělat nemůžu. Nuda je tak ubíjející, že s vděčností sáhnu po Blesku vyhořeného buránka s dekou odnaproti. „ANNA K.: NIC MĚ NEZASTAVÍ!“ cituje obří titulek Anču hrdě vystavující svého kožaka. Kromě čtenářů těhle plátek stejně všichni vědí, že rakovina celebrit je jen domluvený píárko mezi médiema a uměleckejma agenturama, ale i tak čtu až do konce. Anča má na fotce slušnou dekoltáž, takže hned stanuju, nicméně na průzkum tam dole tu není moc intimčo. Navíc mi pořád trvá světelný roky, než se jen převalím o pár centů v posteli.

Koukám na televizní program. Ne že by to mělo cenu. Ovládat si přivlastnil dědeček Hříbeček. V praxi to znamená, že v bedně smaží většinou TV Šlágr. Překvapuje mě, že mi to vlastně nevadí. Moje fascinace dramaturgií stanice z nějakýho důvodu převážila sračkoidnost těch pesniček.

Hříbeček přepíná Šlágr, jen když dávaj jakousi obskurní reality show, kde několik dementů simuluje život v době protektorátu. Silná kávička. Očividnej pamětník Hříbek si furt stěžuje a nadává, že takhle to teda rozhodně nebylo a kdesi cosi. Představuju si, že v

roce 2050 budou telky vysílat reality show, ve kterých naženou znužený multimiliardáře a béčkový celebrity do Osvětlení. Tlustý herečky zhubnou a zbohatlíci si užijou totální post-postmodernu na druhou. Za dvě stě let bude celý holokaust ve stejný historický mlze jako třeba husiti, bude se ještě víc zpochybňovat, co byla skutečnost a co jen výplod sionistů, až nakonec dojde k dalším pogromům, ne k těm fingovanejm v televizních show, který říděj televizní hovada, ale k těm skutečnejm, který budou řídit hovada politický.

Podle programu dneska dávaj Schindlerův seznam. Nechápu, jak někdo dokáže Ralpha Finnese a Liama Nilsena rozeznat. Už osmaadvacet let, co jsem na světě, mám pocit, že jde o stejnýho herce. V tomhle jsem celkově dost natvrdej. Dodneška nerozpoznám Garbage od Cardigans, o zaměňování dvojic status a statut, klasifikace a kvalifikace, prezence a prezentace ani nemluvě. Člověk by měl znát svý slabiny. V tom jsem naopak dobrej – chlast, citovej deficit, cizí jazyky, chlast a drogy, manuální nezručnost, drogy s chlastem a nulový ambice.

Analyzuju televizní program a nestačím se divit, jak dynamickej televizní trh dneska je. Když jsem byl malej Kryštofek, byly asi čtyři kanály. Dneska má každá televizní společnost několik žánrovejch kanálů. Podle mě to nakonec povede k tomu, že se lidi na telku vyserou. Lidskej mozek je jednoduchej. Nedokáže vybírat z tolika možností, až nakonec rezignuje.

20:40 Prima family: Sex ve městě IV (10-15). Takže už natočili několik desítek dílů týdle taškařice. Adéla mě jednou donutila se s ní dívat. Z těch několika epizod, co jsem měl čest zhlídnout, byl jasnej celý koncept: čtyři buchy nadávaj na všechny chlapy, který jsou vykreslený jako ty největší gummy, nicméně všechny čtyři řešej hlavně to, jak nějakou takovou gumu ulovit, a to jen proto, aby si na ni pak v dalším díle stěžovaly. Jasnej uroboros.

19:20 Comedy central: Přátelé IX (2-6). Svatoš tendle seroš strašně baští. Já ne. Půlka z tý party má podřadnou fachu, ale přesto bydlej na Manhattanu v parádních bytech. Jsou to libový playboyové a kundičky, ale samozřejmě maj problémy se vztahy. Jako kdyby byl problém si s těma jejich dokonalejma ksichtama někoho nabalit. Nejvíc mě ale zaráží nelogičnost času. Něco se jim například stane v metru, ale oni si o tom začnou povídat až při otvírání dveří nějaký centrální místnosti seriálu. Je jasnej, že produkce tak ušetří plno doláčů, ale mě by zajímalo, o čem si teda postavy povídaj v čase od situace v metru až ke vstupu do dveří. Tak jsem se jednou Svatoše ptal, co si o mý úvaze myslí. Cítal něco o přemoudřelým kokůtkovi...

Ležím tady už víc než tejden, každou chvíli čekám, kdy se za mnou Svatoš nebo Adéla zastavěj. Telefon, tlačítkáč mimochodem, jsem fanda analogu, je na sračku, takže nevím, jak se s nima spojit.

14:10 Nova history: Sexuální život Adolfa Hitlera. Žádněj jinej člověk není tak zdokumentovanej jako tendle magor. Aspoň další pauza od Šlágru. Hříbeček si nenechá ujít nic, co by mu připomnělo starý časy. Dekaj chce taky koukat. Stejně jako většina lopat dychtí po všem, co zavání tankama, válkou nebo tím knírkatým blbem. Naše veselá trojka teda zjišťuje, že celá Adolfova éra byla nabita erotičnem. Mluvicí hlava v telce s vážným výrazem přiznává, jak se všechny ženský ty doby dostávaly při Hitlerovejch projevech do transu, až z toho měly několikanásobný orgasmy, pohcávaly se, v lepším případě baštily písek ze země. Hříbeček přitakává, že si to pamatuje. Další mluvící hlava, profesorka historie z Berlína, zcela suchym tónem až komicky detailně popisuje Hitlerovo a Evino dovádění. Profesorka říká, že mu musela klečet na obličej, zatímco si to Adolf dělal rukou. Když už se blížilo jeho finále, musela mu Eva polulat obličej. Asi aby to měl se vši parádou. Zajímalo by mě, jestli byl jeho stříkací obličej směšnej jako ten můj. Asi jo, všichni chlapy to tak maj. Stejně jako když si během dovádění sundáváme hadry. Jsem přesvědčenej, že i George Clooney u toho vypadá jako idiot.

Pornohistorie už mě neba. Zkousím se zvednout z pelechu, ale je to marný. Tělo je ještě slabý. Aspoň už mi sundali fáč z hlavy. Každou chvíli si osahávám stehy na pravý straně lebky. Vzhledem k stále více a rychleji ustupujícímu čelu je jasný, že budu mít viditelnou jizvu. Teď mám kvůli šití půlku palice vyholenou a možná, že až budu doma, dokončím skalpaci komplet. Chlápci, co maskujou plešatost, jsou směšný. Holt dám účes á la Anna K. Jasně. Všechny ty řeči o nitru a dušičce jsou líbivý, ale ruku na aortu – jsou to jen kecy. Prostě na vzhledu záleží. Ne kvůli kariéře, penězům, úspěchu nebo prcačkám, ale protože vzhled dělá lidi jedinečnejma. Kultura, řeč a písmo jsou druhořadý. Fyzickej vzhled nás odlišuje od zvířátek! Deset zeber vedle jsou všechny nerozpoznatelný. Padesát mravenečníků vedle sebe budou až na nicotný detaily nemlich stejný. A takhle to jde od žížalek, přes tygry až po plejtváky. Ale člověk? Postavím jich vedle sebe pět a mám v hlavě bordel! Zaráží mě, že k lidskému druhu patří Brad Pitt stejně tak jako Milda Zeman. Jejich fyzický rozdíly jsou na ráně ještě dlouho předtím, než si oba dají společnou sprchovačku v Podolí. Stoprocentní déená shoda! Ačkoli to se možná dost přeceňuje. Máme prej devadesáti devíti procentní shodu s myšma nebo čuňatama. Takže to jedno

procento určuje, že my máme verše v jambickym pentametr, kdežto prasata papaj i svoje výkaly. Jestli se teda dá věřit tomu, co říkal Jules v Pulp fiction. Já mu věřím.

Nuda, nuda, nuda. S vděčností přijímám vzrůšo v podobě ranní vizity. Za Ecovou zadnicí se postupně jako na orloji ukazují apoštolové v podobě vrchní sestry, několika felčarů a party studentů – mejch vrstevníků. Jeden asketickéj medik vystavuje na odív naprosto vražednej pedoknír. Pamatuju, že na gymplu jsme se Svatošem tydle blby s páskama pod rypáčkem vždycky přísně trestali. Umberto si nechává podávat hlášení nejdřív o Hříbečkovi a Dekari, takže můžu v klidu analyzovat dívčí část studentstva. Felčarský montérky ale vyžadují notnou dávku fantazie. Zrzavá lasička přerušuje horlivej zápis poznámek, shejbá se a zavazuje si tkaničky. Při tom jí vylezou z lékařskejch tepláků tangáče a je vidět, jak se jí zařezávají. To mě teda vůbec nebere. Staromódně dávám přednost klasice a zrzce odečítám body. V podřepu zakolísá, tanga se jí shrnou dolů, až je jí vidět žlab. Registruju, že si toho všimá jeden z mediků. Ne ten s pedoknírem. Ten zrovna prohmatává Hříbečkovi česku. Mám za to, že holka by měla bejt za všech okolností aspoň trochu dáma. Když se v nultejch letech rozjela ve velkym móda bokovek, pamatuju, že na mě z lavic spolužáček neustále zářil něčí instalatérskéj dekolt. Několik kornoutů z gymplu to bralo, mě ne. Medik si všim, že jsem si ho všim, a vrací se k poznámkám.

Jsem na řadě. Umberto se mě ptá, jak se cejtim. Po povinný zdvořilostní konverzačce vedou mezi sebou vizitátoři nějakou terminologicky dost neprostupnou cantačku. Rozklíčovat dokážu jen slovo fraktura. Po nějaký době se vrátěj k lidštině a dostává se mi kompletního výčtu mejch momentálních neduhů. Zlomená lejtková kost, fraktura čtyř žeber po obou stranách, naštípnutá spánková kost a natržená slezina. Je fakt, že se cejtim stejně blbě, jako to zní. Ecův podřízenej a můj ošetřující doktůrek mi říká, že si tu poležim ještě několik dní, během nichž přijde někdo od policie, aby mi řek' něco kolem mý nehody. Vzhledem k tomu, že ani Svatoš, ani Adéla se ještě neukázali, je to poprvé, co se na los fízlos těším. Aspoň nějaký vzrůšo v tomhle kýbli nudy. Z nehody si nic nepamatuju. V autosračkách jsme my Ederové fakt zakletý. Umberto se tváří už znuděně, prasečí očka mířej ke dveřím a během pikosekund je následuje i jeho majestátní figura. Aniž by o mě zavadili pohledem, odchází celá parta včetně zrzky a jejího zednickýho úsměvu.

K obědu je koprovka. Todle nechápu. Na světě je několik jídel, který lidi buď milujou, nebo nenáviděj. Třeba olivy, houby nebo právě koprovku. Já ji nesnáším. V rámci veřejnejch žrádelen by měly bejt podávaný jen nudný a neutrální jídla. Zlatý UHO, i to by teď bylo labužo! Nejsem upejpavej a ve špitále fakt nečekám bažanta nadívanýho pávem, ale koprovku ochotně přenechávám Dekai. Pamatuju, že ve školce u nás na lužinskym sídláku mi tu bílou sračku chtěli soudružky mermomocí nacpat do volátka. Malej Kryštofek je za odměnu poblínkal. O měsíc později prokázaly svou nepoučitelnost, když do mě chtěly narvat mlíko se škraloupem. Ačkoli pro hodně harantů byl usazenej škraloup gurmánskej everest, u mě to dopadlo opět blicí estrádou. To už ale nebyly soužky, nýbrž pančelky. Dlouho mi trvalo, než jsem to nový oslovení dokázal vstřebat, takže se často stávalo, že když jsem třeba při vyzvedávání takhle veřejně souužkoval, máma se docela styděla. Sama mi to říkala, když ještě byli s tátou naživu.

Tadle napůl ještě bolševická a napůl už porevoluční škola měla svý specifika. Úči nás ještě řezaly dlouhým pravítkem na holý sedínky. Většinou jako trest za to, že jsme si během poledního povinnýho dadání navzájem ukazovali pindíky a buchtičky. Dneska by to řešil asi školkovej psycholog nebo jánevím kdo. Taky si pamatuju, že když jsme nechtěli (nemohli) usnout, dávaly nám přes oči ručník, ktorej jsme si nesměli sundat, takže jsme leželi na zádech, aby nám nespad'. To už dnešní postharanti neznaj.

Teď musím ležet ve stejný pozici, jiná poloha je fyzicky nemožná. Pořád mě bolí snad i obočí. Naštěstí není mně přidělenej mengele nějakej upejpavej biovocas a na požádání mi servíruje lehativa. Nejenže to otupí bolest, ale krásně to zfrčí i mozek a zkrátí nudu. Občas přijde sestra, aby mi namasírovala záda a kostrč. Když má službu nějaká kočkatá, bojím se, aby se to neprojevalo na reakci mýho bambárka. Vzhledem k abstinenci v tomto směru by to bylo přirozený, ale na(ne)štěstí je to pro mě tak stresující, že je klid na hladině.

Ve školce byl šťastnej každej, kdo šel domů po o. To se mi poštěstilo, když se táta utrhl z práce, kde předstíral aktivitu. Cestou mě vyzved' po o a jeli jsme čekat do několikasetmetrový fronty na pumpu. Druhej den se totiž zdražoval benzín. Dneska už nikdo tydle věci neřeší.

Táta byl fajn. Od tý posraný havárky je to už víc než dekáda, ale některý střípky mám pořád uložený v hlavě. Jak mě bral na hřiště zakopat si. Na první opravdovej zápas na Slavii. Jako malýho fakana mě to nebavilo. Byla mi zima, takže jsme jeli o poločase domů. Jak mě vzal poprvý na skutečnej fočusovej trénink. Strašně to prožíval. Jasan že do mě projektoval svý nenaplněný ambice, ale to jsem pochopil až později. Bylo to

logický. Měl prej slušně našláplou kariéru, dokonce byl jeden čas reprezentační trojka, ale pak se mu zintenzivnil alkorytmus a vize, že budeovej Ivo Viktor, skončila přesně tam, kde měl v oněch časech dost často hlavu – v hajzlu. V tomhle jsem se dost potatil. O jeho divokým mládí mi vyprávěla mamka, když jsem v půlce devítky začal koketovat s různějma lambádama. Mělo to mít výchovnej účinek, ale nemělo.

Máma byla dost jiná. Na rozdíl od tatíka byla naplavenina. Potkali se na ubytovně. Máma s čerstvým inženýrským titulem, svědomitá a pracovitá děvčica odněkud z Brnele, a tatík s osmi třídama základky, ale zato s jistým charizmatem a světáctvím. Už jako malej smrad jsem poznal, že ona je šéfem. Z tatíka se stal brzo abstinent s bačkorama. Máma mu sehnala místo řidiče nákladáku, což byl před sametem o dost lukrativnější džob než její facha v ekonomickym sektoru nějakýho bolševikem centrálně řízenýho jakobypodniku. Po mym narození jsme bydleli ještě pár let v malý sídlištní garsonce. Z tohodle bejváku mám nejvíc uložený, jak trtkali dva metry ode mě, když si mysleli, že už pokojně dřímám, zatímco jsem na ně nevěříce civěl z dětský postele. Sice jsem nechápal, o co jde, ale nelíbilo se mi to, tak jsem se rozhodl, že jim následující den za trest uteču.

Jenže druhej den byl divnej. Pořád jsme byli ve městě v davu různějch lidí. Když už byla tma, všude byli policajti. Naši mě čapli a jeli jsme domů. Z převratu si nejvíc pamatuju vlezlou zimu a nějakýho chlápka, kterej měl v uchu náušnici. V mejch očích to bylo něco neuvěřitelnýho. Jasně že jsem vůbec nechápal, co se děje. Naši doma často skloňovali slovo komunista, v tý době obzvlášť, ale mně se to slovo líbilo, tak jsem myslel, že komunista je nějakej hrdina. V telce byli tehdy pořád Havel, Kubiška nebo třeba Hutka, takže jsem žil v domnění, že právě oni jsou ty komunisti. Nechci ani vědět, jakěj bordel v tom musej mít dnešní haranti.

Po revoluci jsme se přestěhovali do třípokojáku, ale na stejným sídláku. Dokonce ve stejným paneláku. Když se vracím z nějakýho lopatova a první, co vidím na obzoru na příjezdovce do matky měst, jsou typický panelamata, mísí se ve mně takovej zvláštní krasosmutek. Na všech těch sociologickejch sondách je hodně pravdy. Lidi z vidlákova maj sice domy, statky a chalupy bůhvíjakdaleko od sebe, ale jsou si mnohem blíž než paneláčníci, který slyšej všechny sousedovic kakastrofy a trtkačky, ale neznaj se ani jménem.

Z vyprávění vim, že dědek Hříbek je už dlouhý léta vdovec, a protože byli bezdětný, žádnou návštěvu ani nečeká. Svatoš s Adélou na mě stále kálej, takže jedinej, kdo má dneska shledání s nejbližšíma, je Dekar.

Rodinka jak z časáku U nás na lopatově. Matka rodu má nákupní tašky nejen v rukách, ale i v podprdě. Vsadím se, že je to ten druh machny, která si myje vlasy se špatně odbarveným a odrůstajícím přelivem ve dřezu. Synátor má podle mého odhadu čerstvě zatavenej šukací průkaz a je to vyloženě teplákovéj gengstr s kšilem tak rovným, že by s ním moh' rýsovat úsečky. Průvod hrošíků korunuje prepubertální dcérečka v ušmudlanejch legínách a v trígu s portrétem culícího se Justina Biebra. Obličej na tričku jen potvrzuje moji teorii, že sexuální ikoničnost tohoto javora je jeden z nejkomičtějších paradoxů vůbec, protože když si odmyslím tělo, vypadá milej Justin jako nefalšovaná lízalka z osumdesátek. Oba haranti se s fotříkem pozdravěj, obejmou, poboskaj, ale pak už si jen dřepnou na erární židle, vyndaj krámy a veškerej vnější svět se jim uzavírá. Seděj tak, že oboum vidím do displejů. Teplákovéj gengstr paří dementní střílečku a fanynka sirupožrouta píše na nějakou sociální síť – nevím, na kterou, protože kromě loga fejsbůčku žádnou nedokážu jakožto typickej analogáč identifikovat – STRASNA NUDA JSEM FPRAZE A MYSTO ZABAVI NUDA VNEMOCNICI ZBLBIM FOTREM. Chvilku mi trvá, než pochopím obsah sdělení, což mi komplikuje i skutečnost, že má skoro každý slovo obehnaný asi bambiliónem emotikonů, z nichž některý vidím poprvý v životě. Šmíračka slečny kosočtvercový už je mi žinantní a radši předstírám, že čtu erární časák Moje psychologie.

Pan Dekář už si pořádně napral nácka a obdarovává mě dvouma burgrama z mekáče a vychlazeným zrčekem v plechovce. Obojí s vděčností přijímám. Při žmoulání hambáče vzpomínám na dobu, kdy jsem byl ve věku teplákového gengstra a tydlety mekdonaldy byly pro mě jakožto typického áčkaře konce devadesátek tabu. Dneska už na to dlabu a vyndávám okurku (zkrvnevej kopr) z druhý zpocený housky. Zrček, kterým to zapíjím, je ve spojení s lehavitama od mengeleho smrtelnej jak dadák od Mika Tysona, takže jsem hned zrakvnevej a v limbu.

Když se probudím, Dekářova rodinka je už na cestě do buranova a děda Hříbek kouká na zprávy. Jakejsi sociální antropolog právě mluví o tom, že *tzv. Arabské jaro může odstartovat zásadní nestabilitu regionu, což by mohlo vést v budoucích několika letech k výrazné migrační krizi*. Hříbek pindá něco o tom, že tady žádný Arabáče nechce a ať si zůstanou v tom svym posraným Afghánistánů. Snažím se mu decentně říct, že Afghoši vlastně nejsou Arabové, ale odpálkuje mě s tím, že jsem mladej a vim hovno. Má recht, dědek.

Vypráví mi o tom, jak byl totálně nasazený, což slyším během těch pár dní snad potisící. Nechám ho ale vycancat, protože já žádnýho svýho prarodiče nikdy nepoznal, tak si to Hříbkovejma vyprávěnkama kompenzuju.

Všichni čtyři prarodiče zemřeli v klasický český kombinačce rak, infarkt, mrtvice, tlustý střevo. Naše sejmul na okresce imbecilní zmrld, když jim ve dvojnásobný rychlosti nedal přednost. Skončil stejně jako oni. Teprve po pár měsících od nehody jsem zjistil, že máma tehdy čekala další dítě. Ederovskej genofond teda není nic moc. Sám Eco mi říkal, že jsem měl ted' dost velkou kliku. Je ale stejně jasný, že v déená mám napsanou nějakou jinou sračku po prarodičích. Jakožto dítě devadesátek bych moh' bejt teoreticky roznašeč všeho možnýho: AIDS, kapavky, eboly, blbý nálady a v tom zdaleka nejhorším případě – reklamních letáků.

To jsem vlastně i dělal. Ještě na základce, společně se Špekounem. Špekoun byl první velkej kámik ze školy. Ačkoli pořád něco baštil, byl pořád nezdravě vychrtlej. Letáky jsme samo vždycky vyhodili do koštěku. Vůbec jsme se necejtili provinile. Krom důchodců lidi letáky nesnášej a agentura platila adekvátně našemu věku – takže hovno. Naše základka byla zase typickej panelákovéj produkt. Chodilo nás tam přes dva tisíce a nikdo nikoho vlastně moc neznal. Vybavuju si, že jsme prakticky každej tejden měli přednášky vždycky na stejný témata: *Děti, neberte drogy! Děti, nesouložte, nebo umřete na AIDS!* a *Děti, nešikanujte jiné děti!* Čím víc takovejch přednášek a besed bylo, tím víc nás to samozřejmě lákalo. Dneska už prej děti o AIDS ani moc nevěděj, je to pro ně nějaká historická nemoc, jako byl pro nás mor. Stejně by ho neměly jak chytit, leštěním totému na netu virový nakažení nehrozí. Závislosti na různých labůžách vyměnily za digitální závislost. Jedině šikana ještě zůstala, dneska se jí ale říká kyberšikana a odehrává se na sociálních sítích a prej je mnohem horší než ta za nás. V čem může bejt horší, je pro mě stejná záhada, jako kam chodí sloni umírat. To slovo na eš je dneska tak zprofanovaný. Kdyby dnešní děcka měly tu čest potkat Mastače, poznaly by pravej význam toho slova. Sociální antropolog a nostradamus v jednom dobubákuje a v telce informujou o novým fenoménu takzvaných komerčních sebevražd. To mi přijde hodně zajímavý. Princip spočívá v tom, že se chceš zabít, ale nemáš na to koule. S přísně utajovanou a sofistikovanou agenturou podepíšeš smlouvu, v níž se ona zavazuje, že tě za pevně stanovené a předem zaplacené poplatky v blízky, ale nepevně stanovený budoucnosti odkrágluje. V době internetu jsou fakt realizovatelný všemožný podnikatelský nápady. Zatímco v bedně ministr vnitra žvatlá, že už jsou agentuře na stopě, přemejšlim, jak se cejtí její zákazník po podepsání smlouvy. Jak prožívá další dny, kdy chodí po ulici, do

práce, do hospody... s vědomím, že ho může kdykoli a kdokoli sejmout? Přijde mi to dost komplikovaný. Svět se totiž posral. Vsadím se, že v takovém Holandsku to bude za pár let běžná a legální podnikatelská aktivita.

V Dřevákově jsem samozřejmě byl, stejně jako skoro každé mladej dneska. Cestování mě nikdy neba – jsem tupej na jazyky a stydím se mluvit anglicky. Každé dneska cestuje, aby dělal v cizině ty samý nudy co doma. Jede do Paříže, podívá se na Eiffelovku, pak vyzunkne litr červenýho patoku a jde do mekáče. V Londýně nebo v Římě je to stejný. Zrovna Amstr je tak schematickej, až to bolí. Šukofleky, drogy, kolo a hausbot. Kdo něco vynechá, jako by tam nebyl. Jeli jsme tam se Svatošem mezi třetákem a čtvrtákem na gymplu. Několik měsíců před mojí ústavkou. Adéla nejela, že prej mi věří, že budu hodnej kocourek. Měli jsme nějaký peníze z drobných vykrádaček a dýlovaček. Pěstounům, u kterých jsem tehdy žil, bylo u sedínky, co a kde budu dělat. Měli koneckonců dost starostí se svejma vejmrčkama. Svatoš jakožto potomek hyperliberálních hašíšáků měl jako vždycky volný pole. Oceňoval jsem, že Holanďani, jak pořád jezděj na kole, nejsou tlustý. Prošli jsme několik huliděr, vyzkoušeli pověstnej holandskej kokeš a po zvlášť pečlivý a racionálně vypočítaný úvaze jsme došli k závěru, že fetovat je tady levnější než bumbat. Jako správný český buránci jsme civěli lidem do oken bez rolet, což je Amstru vrchol nezdvořilosti. Je teda fakt, že v Red lightu jsem poprvý v životě upřeně sledoval výlohy, což normálně nedělám. Je veřejný tajemství, že ty nejlepší housky nejsou ve výlohách, ale v útrokách kurvinců, který patří bůhvíkomu. Svatoš se spokojil s výloholkou. Zkoušel ji ukecat na prdelásku, ale neměl na to dost éček, takže se spokojil s klasickou olympyjádou. Vtipný bylo, že uprostřed toho předraženýho domácího žvýkání zjistil, že pígluje jakousi Štěpánku z horní dolní na Moravě, která si tu o prázdninách přivydělávala na studium veteriny. Slevu mu nedala.

Velká věc! Už jsem jakžtakž mobilní – ujdu asi tak metr za hodinu, takže svůj bažant odhazuju v dál. Motol jakožto fakultní špitál má hajzly na chodbě, takže na lulačku to mám v rámci několikaminutový procházky. Cestou dám jednu kouřovou v čadírně. Po tolika dnech se mi z cigarety pěkně motá centrál. Když konečně dojdou k jednomu urináči, stěží odložím fofrklacky a rozepnu pacošskej mundůr, nastává noční můra každýho plachochcavýho junáka – vstoupí nějaký jinej ocas. Murphyho zákon v plný palbě. Mám v hlavě zakódovaný, že jakmile nejsem u pisoáru sám, hada nevyleju. Čím dýl to trvá, tím je to trapnější a úspěšnost výkonu se vzdaluje. A co je nejhorší, ten kořen má stejnej problém. Takže oba stojíme u urináče a necháváme se drtit hrozivým tichem. Kdo s koho?

Slabší nervy má on. Předstírá, že se vyklepává, což je jen taková třesnička na dortu naší trapné, nedělní chvilky poezie. Blb. Nemá berle a chodí normálně, moh' do kabinky a vše by bylo decentně vyřešeno. Zním to ze všech těch tour de bar – když se jdou chlapíci hromadně vychcat na veřejnej hajzl k pisoárům, je nepsaným pravidlem, že si stoupnou co nejdál od sebe. Po pár pivech má osazenstvo nejen plný močáky, ale taky plnou hubu keců. Když ale vyndaj ty svoje cipísky, všichni se jako mávnutím kouzelný hůlky odmlčej. Holt lulání je náročná činnost vyžadující maximální koncentraci. V tomhle ohledu jsem teda pan decentňáček. Pamatuju, jak mi v paneláku vadilo, když sousedi XY dokazovali sílu a mužnost svejch prostat tím, že močili přesně doprostřed mísy, aby tím zvukem snad ohromili celej sídlák. Kdepak, vždycky na keramiku, říká moje krédo. Tiše, nenápadně, decentně, jako když Korejec smrká.

Když se došourám zpátky na cimru, vítá mě Hříbečkův a Dekářův hurónskej výgeb. Ptám se džentlasů, co se děje. Ukážou na telku, kde jakejsi bulvární pořad o céčkovějš seledritách právě rekonstruuje bizarní nehodu. Celý to je o tom, že nějaká barbína jakýsi kopačky nebo hokejky měla poruchu na svý audině a nevěděla si rady. Zavolala teda asistenční službu. Fachmani pronto dorazili, po rychlý diagnostice zavěsili luxusní audinu nebohý modelíny za svou průměrnou fábku a zvesela vyjeli, aby se na prvních světlech stalo to, že luxusní audina do průměrný fábky krásně zezadu vrazila. Učebnicová pusinka. Chlapíci vystoupili, otevřeli dveře audiny, a za volantem nikdo. Podívali se na zadní sedadlo a tam uviděli opravdu překvapenou blončku s módním magazínem v ruce. Smůla pro barbínu bylo, že se to stalo v Legerce, takže si to leckterej filuta vyfotil a nasraný pánové z asistenčky taky nebyli směrem k médiím skoupý na slovo. Korunu tomu modelka dala, když svou demenci obhajovala rozrušením, který jí způsobila čakrbába, od který jela a která jí v kartách, v kouli nebo v jiný čičovině vyvěštila, že její barbín (kopačka nebo jinej bebičkář) bude mít haranta s jinou modelínou a bude muset řešit soud o biofotrovství. Modelka teda jela od čakrbáby rovnou za svým advokakáčem, aby vyladili předmanželskou smlouvu, a to už se jí právě porouchalo ono luxusní přiblížovadlo. A zase se svět posral.

Když mám jako spolubydla křupika s dekou, co pravděpodobně trpí chorobnou plynatostí, a dědka, kterej je tak trochu komunistickéj fašista, zbejvá mi spousta času na bilancování, vzpomínání a přemejšlení o budoucnosti. Resumé je jednoznačný a neúprosný. Jsem nula. Za dva roky ze mě bude cetník, a mám hovno. Žádná rodina. Sirota od ranýho mládí. Nedokončený středoškolský vzdělání všeobecnýho typu, takže nic

neumim. Nezdravě bledá plet', pár chybějících zubů, ustupující vlasy, teď navíc půlka lebky vyholená. Doktůrci ještě nevěděj, jestli budu mít trvalý následky, ale výčet zranění a jejich prvotní prognózy nezněly úplně optimisticky. Těch pár kámošů, co mám, asi ještě ani neví, co se mi stalo, natož aby přišli na návštěvu. Většinu pracovního života jsem strávil buď jako něčí KREKR čili KREtén K Ruce nebo jako šmelinář, zloděj a dýler. V Praze to funguje tak, že jeden menší blb kupuje ve velkym matroš od už poměrně nebezpečnejch lidí, pro něž drogy nejsou životní styl, ale komodita. Tenhle menší blb (jakože není zas tak blbej) má svoje civilní povolání, který ho kryje, a prodává zboží po menších částech několika menším dealerům (ale větším blbům) podle městskejch částí. No a já byl ten větší blb. Můj menší blb byl „v civilu“ kynolog – fakt měl útulek, cvičiště a trénoval ratlíky. Zdroj jeho obživy ale spočíval v nás, velkejch blbech, který jsme mu platili za matroš tolik, abysme na tom vydělali všichni – ale on víc. Díky protidrogovejím přednáškám na základce jsem měl slušnej přehled. Když k nám v devítce na besedu zavítala bejvalá kedra s aidou, aby nás varovala na svym osobnim příkladu – byl už fakt hnusnej a byly mu vidět i léze, zkusil jsem se ho, spíš jen tak z prdele, zeptat na různý kontakty a zdroje zboží. K mýmu překvapení mi dal několik telefonů (tenkrát ještě na pevnou) a několik tipů na dobrý lokality – AŤ ŽIJE PREVENCE! Co jsem slyšel, tak ten náš „preventista“ si nakonec odstřík' zlatou ránu. Většinou jsem prodával jen nějaký paicy – tenkrát se tomu říkalo shit, ředěný, šmé a bůhvíjakještě, dneska paicy. Ale já už jsem mimo hru. Otevřely se growshopy a lidi si začli kupovat jakýsi syntézy kokeše a extošky, říkaj tomu mňau mňau. Když už dneska mladý upřednostňujou subáč před českou perníkovou klasikou, je to důkaz generační výměny na scéně.

Půl roku ústavní výchovy mě zdeformovalo víc než sražení autem. Vláčím za sebou galony chlastu a nespočet drogovějch dejchánků, sezení u kurátorů pro mladistvý, soupis přestupků a jinýho protiprávního jednání na celou áčtyřku. V osmnácti mi to naštěstí smázli, jinak bych nedostal ani ten nekvalifikovanej džob zřízence na dětský psychiatrii v Motole, což taky není moc perspektivní, že by z toho šly ženské do kolen. A ženské samotný jsou kategorie sama pro sebe. Nemusím doufám zdůrazňovat, že už jsem nějakěj ten pátek nešoust obecný. Kdybych byl schopnej nějakou sýkorku sbalit, ani nevím, kam si ji odvízt, protože bydlím v podřadným podnájmu ve skladišti jedný lužinský restauračky, která ale slouží jen jako zástěrka pražský buňce makedonský mafie – ta je jen tak mimochodem jeden z těch dodavatelů zboží malejm blbům.

Problém je, že se nedokážu nikam posunout, a to už deset let. Myslim pořád jen na Mastače. A na pomstu, ta se blíží. Pomsta je moje jediná jistota do budoucna. Každěj

potřebuje nějakou jistotu, jenže já se nemám o co opřít. Moje budoucnost bude nikoli tvořivýho, ale destruktivního charakteru. A jaká bude budoucnost po týdne budoucnosti? Nemám šajna...

Hříbek i Dekar pochrupkávají, spíš chrápou. Jinak všude vládne noční klid a mír. Dobelhám se do čadírny a otvírám balíček žlutých velbloudů. V duchu posílám ještě jeden velký díkáček postarší dobrotivý setře, která mi dromedáry dopolko donesla, a to jen za to, že jsem jí pomoh' s křížovkou – a to jsem nevěřil, že někdy slovo aorist v životě využiju. Vysílám namodralý kouřový signály a vzpomínám na Špekouna.

Nastoupil k nám až ve třetí třídě, ale sblížili jsme se tempem, jak to uměj jen haranti. Pamatuju, jak jsme z Lužin chodili na kopce do Prokopáku pouštět draky. Jenže jsme žádný neměli, protože jsme byli levý a naši fotřici stejně tak. Nakonec jsme se inspirovali místníma Lájošema a pouštěli jsme mikroteňák. Debílci ze školy se nám smáli, takže to končilo rvačkou. Tu jsme většinou prohráli.

Špekoun byl asi nejchytřejší člověk, kterýho jsem poznal. V púlce devadesátek byla velká móda měřit sobě a svejmu fakanům IQ. Dneska je už obecně známá omezenost těhle měření, ale Špekič tehdy triumfoval na celý čáře. To mu ale nebránilo vymejšlet skvělý čičoviny. Často jsme strkali obří dělobuchy do pomerančů (obojí jsme čórovali v hokynářství starýho Růžičky a jsem přesvědčeněj, že ten o tom věděl) nebo do psích hoven. Pasti jsme vždycky nastražili tak, aby kolem právě procházela nějaká kráva v kožichu. Pak jsme objevili, kudy se dá vylízt na střechu paneláku. Mezi kocháním se panelamatama jsme strkali do huby čokošku (opět grátis od Růži), smíchali v hubě do nelítostnýho kemra a pak jen čekali na vhodný oběti. Místo Růžova hokynářství tam dneska stojí nablblej shopping park...

Špekičův přínos pro můj život jsem ocenil na konci třetí třídy, kdy mě seznámil s onim tajuplným slovem na Š. Do té doby jsem fakt myslel, že děti máme prostě vykaděj nebo vychčijou. Jednu dobu jsem dokonce koketoval s teorií, že mě naši koupili v hračkářství. Jo, takovej dementík jsem byl.

Špekounek mi ale to koření života řádně vysvětlil. Sám byl poučen od svýho fotra, gynekologa a zároveň vášnivýho surrealisty. Tenhle fotřík byl celkově dost zajímavá figurka. Jednou byl dokonce v telce, protože našel v mrazáku svý pacošky mrtvý novorozeně. Bohužel byl pravej bohém a neměl dost sebekázně při indikaci bobulí na maniodepresivní psychózu. Takže se jednoho dne oběsil. Fakt blbý bylo, že ho našel právě Špekoun. Nikdy o tom nechtěl mluvit a mně a všem ostatním bylo trapný s tím

začínat. Bylo to tři roky po havárce našich, takže jsem si dokázal představit, v jakých je sračkách.

Když jeho tatík ještě žil, jako špunti jsme se často vkrádali do jeho ordinace, kde měl zvětšeniny pipin. Bylo to vlastně nechutný, vypadaly jako nějaký vrásčitý buvoli. Mnohem atraktivnější pro nás byly pornočasáky, který měl pan doktor fikaně schovaný mezi odbornějma bichlema o surrealistickéjch výtvarkářích. To jsme teda čuměli. Velký, malý, chlupatý, holý, tlustý, hubený. A ty kecy: *Svlékám se pro vzrušení. Chytla jsem ho za jeho vzdouvající se pyj.* Vtipný vlastně byly i fotky chlapů. Týpci v kostýmech různých řemesel se rozvalovali na skále a z nějakýho důvodu jim z kalhot trčelo bambáro. Pak jsme objevili první věháesky německý produkce, to byly teprv zážitekky. Dneska to mají mládežníci jednoduchý, ať napíšu do kompu sebepodivnější úchylárnu, pan internet jim to během pikosekundy najde. Ne nadarmo se říká, že vyrůstá generace kluků, co si leštěj potrubí jen levačkou, protože v pravačce držeš myš. V devadesátkách to s péčkem tak lehký rozhodně nebylo, ačkoli pichprůmysl v týchle době zrovna expandoval.

Jednou mi Lájoš Horváth ze třídy sehnal jakousi kazetu. Myslim, že v osmičce. Bylo to vlastně dost nechutný, ale na výběr tehdy nebylo. Strčil jsem věháesku do videokrámu a začal poklidnou leštičku bambusu. Najednou slyším, jak zarachotily v zámku klíče. Rodiče se vrátili nečekaně dřív z domovní schůze! Nepropadl jsem panice a sáhl po dálkáči, že ten ekl vypnu. Jenže přesně v tu chvíli se vybily baterky! Samozřejmě naši vstoupili do obejváku právě ve chvíli, kdy na scéně skotačila ultraobézní Japonka, černej lilipután a snad i nějaký další trpaslík převlečený za šimpanze. Máma se mi tři měsíce nepodívala do kukadel a táta zcela iracionálně, ale sympaticky předstíral, že si ničeho nevším'.

Špekoun mi sice dával cenný rady ohledně sexuálního vžeználkovství, ale zároveň dost krmil. Do pátý třídy (byl jsem opravdu retardér) jsem mu věřil, že všechny předkožky, který se ufiknou po obřízkách, se dávaj na jednu velkou hromadu a vyrábí se z nich speciální druh kožichů.

Nakonec svýho oběšenýho tátu přežil jen o sedm let. Špekoun byl neuvěřitelně talentovanej muzikant. Na basu cvičil od třinácti několik hodin denně. Hned po maturě začal hrát profi jako nájemnej basák pro popíčkový pičky a ve volným čase improvizoval v jazzovejch barech. Oboje prostředí ale bylo doslova přepudrovaný, což byla Špekičova konečná. Jakožto bohém po tátovi se moh' usosat. Od devatenácti nechodil na preventivní prohlídky (nikdo z nás), takže až po pitvě zjistili, že mu poslední tři roky života fungovalo srdce kvůli vrozený vadě jen na dvanáct procent.

Dokuřuju žlutýho kejmla a čekuju v rohu okna čadírny velkýho černýho pavouka. Z těch jsem podělanej. Podle některejch psychologů si kluci, který se jich bojeje, pod pavoukama představujou archetyp dominantní a autoritativní matky. Hnusáka s odporem sejmu erární papučí a pak zjišťuju, že mám problém si pantofli znova nandat a vůbec se jí dotknout. Jdu na hajzl botu umejt. Ta psychoteorie s osminožcema podle mě sedí. Máma byla často hustá. Za všechny průšvihy jsem od ní dostával pořádný přesdržkáče. Dokonce o mě jednou zlomila hokejku. Naopak tatík na mě nikdy ani nezvýšil hlas, maximálně když jsem něco podělal na fotbale, což byl s postupem věku, ruku v ruce se stoupající spotřebou reték a vodek, čím dál častější jev. Táta se do svý (blízky) smrti nikdy nesmířil s tím, že nebudu slavná kopačka.

Ten sport je ultraboží. Hodně intošů se díví, proč je fočus nejpoblárnější hra na světě. Je to díky kouzlu okamžiku. V kolektivních sportech je parametrem úspěchu vstřelení branky nebo získání bodu. I v hokeji padne v průměrným zápase třeba šest gólů. Lidi si pak nemůžou tolik vychutnat kouzlo skórování. Jsou toho totiž přesycený. Jenže ve fotbale padne třeba jen jedna branka. Například naši s Portugalcema v šestadevadesátym – byl to vlastně zápas na hovno, ale Poborákův lob je už součástí fotbalový historie. Gól ve fočusu je prostě naprosto jedinečnej moment, i když je to třeba jen náhodná šmudla. Tudle bezprostřednost žádněj basket nebo baseball nemá.

Je ale fakt, že těch průserů nebylo málo: vyrušování ve škole, záškoláctví, cigára, chlastačky, drogy, opakovaný vyzvedávačky na bengárně za dělání bordelu nebo za bitky s náglama.

To už bylo na gymplu, kde jsme potkali Svatoše. Pomalu, ale jistě končily devadesátky a v tý době každej tak nák patřil do určitý subkultury. Já, Svatoš a Špekoun jsme se zhlídli v áčkařství. Atmosféra kolem anarchismu měla tehdy pořádný koule. Objevili jsme nasraný punkový kapely snad ještě z doby paleolitu, identifikovali jasnýho nepřitele – hitleráčky, naučili se několik praktickejšch dovedností, třeba připravit a použít molotováka, vařili jsme zrnožerský žrádlo pro bezďáky, přespávali ve squatech, kde byly ty nejdivočejší koncerty, setkali jsme s Wolmuthem alias Tanečníkem, kterejš nám popisoval, jak posral atentát na předsedu komoušů a slavnýho filmaře z počátku devadesátek Jiřího Svobodu, četli jsme všechny ty levičácký Rockery, Marxu, Kropotkinu, Ritzery, Bakuninu, Proudhonu, ale třeba i Webery, v anarchistickým časáku jsme se naučili základům redaktorský práce. Oč horší to bylo na střední s chováním, o to lepší byly školní výsledky. Společně s levejšma filosofama a myslitelama jsme objevovali

českou i světovou literaturu a celkově nám bobtnaly mozkovny novejsma znalostma a vědomostma. Samozřejmě jsme pořádali nájezdy na cibule, nebo naopak plešky na nás. Kolikrát jsem přišel domů se zkrvaveněma prackama – v tom lepším případě, v tom horším s rozmláceným ksichtem. Hodně těch prdelohlavců, s kterejma jsme se rvali, sedí dodneška za vraždu, takže to mohlo dopadnout i hůř. Buldoček Churchill měl v tom svým slavným citátu ale pravdu, a to mi nebylo zdaleka ještě ani dvacet, natož třicet.

Vyjdu z hajzlu už s obouma papučema na nohách a poslouchám ticho nemocniční chodby. Ozývá se jen pravidelný pípání nějaký felčářský mašiny a utlumený hlasy a občasnej smích ze sesterny. Chodba je bez obvyklýho denního šrumce krásně smutná. Jedna ze sester vyjde ven a ptá se, jestli něco potřebuju. Zavrtím hlavou a otočím se k oknu. Sestra kolem mě projde na rutinní kontrolu. Vůně jejího parfému mi připomene Adélu.

O smrti rodičů jsem se dozvěděl od svý kurátorky, magistry Ludmily Kostohryzové. Byla mi přidělená, protože průšvihy spojený s áčkama, ale i s chlastacíma výtržnostma se podezřele kupily. Randíčko jsme měli pravidelně jednou tejdně. Kostohryzka mi pokaždý kontrolovala studijní index, ověřovala omluvenky a lékařský potvrzení, bez skrupulí mi prohlížela žíly, což bylo dost trapný, a pak se vyptávala, co budu dělat o víkend. Todle všechno zabralo max pět minut, načež začla pařit na kompu solitaire a já si čet', dokud naše hodinka lásky neuplynula. Tejden co tejden stejnej kýbl nudy. Proto mě dost překvapilo, když mi volala na naši pevnou na sídlák – mobil v tý době ještě nebyl samozřejmostí – a ještě ke všemu v noci. Snažila se o empatickej tón, ale to, že je z nevyzrálýho blba sirota, asi neoznamovala každěj den. Nejdřív jsem myslel, doufal, že mě z nějakýho důvodu jen tak lakuje a zkouší nějakou prapodivnou lynchárnu. Můj aha moment se dlouho nedostavoval. Když se tak stalo, následoval několika denní výtokáč provázenej několika barmagedony. Musím přiznat, že Kostohryzka zařídila všechny administrativní a právnícky čičoviny. Pohřeb, pochování, oznámení škoie včetně dlouhodobý omluvenky, vzala si na starost komplet úřední bubudopisy s pruhama všech barev, který našim začaly chodit, ačkoli už vlastně nebyli právně způsobilý.

S pozůstalostí jsem moh' operovat až po zletilosti, navíc bejvák jsme měli v pronájmu, takže rychlá balírna nezbytností a hurá do Poděbrad k pěstounům.

On, Marek, míčohlav na zdejší základce na poloviční úvazek, ona, Jindra, pěstounka na plnej, dvě vlastní děti, tříletý jednovaječný dvojčata, ale jejich jména už jsem zapomněl, další mládežník svěřenej do péče: Adéla – nejkrásnější holka, jakou jsem kdy viděl. Na to, že učil Marek tělocvik, moc přirozený autority neměl. Ještě v noci jsme s Adélou zdrhli

do víru nočních Poděbrad. Jenže byly a jsou nudný. Tak jsme zbaštili strašně moc durmanu, kterej pěstovala na Markově zahradě a kterej jsme zapili plácačkou rumu. Člověk nemusel bejt raketovej inženýr, aby poznal, že Adéla není žádná alkoanna. Vyprávěla mi, že nikdy nepoznala fotra a že maminka jí zemřela, když jí byly čtyry. Todle byli její pátý pěstouni. Celou noc jsme prokecali v durmanorumovém objetí, abysme se ráno probudili „doma“ skoro slepý. Dost mě to vyděsilo. S přírodníma drogama jsem neměl skoro žádnou zkušenost, pokud nepočítám trávu, která mi nikdy nechutnala a nedělala mi dobře. Adéla řekla, že se nám zrak do večera vrátí do normálu. Nekecala.

S Adélou jsem trávil čas rád. Studovala v Praze obchodku, takže jsme každý ráno jezdili společně eskem. Marek a Jindra do nás nijak neprudili. Bylo znát, že jim šlo hlavně o pravidelnej příjem, kterej z nás měli. Dostali jsme mobily – můj první, a ještě do minulýho tejdne i poslední – prostě analogáč, a měli jsme se v případě nouze hlásit. Jinak jsme měli volnej režim.

Když jsem se viděl s klukama poprvý od autonehody, bylo to divný a křečovitý. Ledy povolily až po nějaký tý hod'ce barbarování. V tý době jsme to rozjely ve velkym. Často jsme končili v nočních tramvajích jako bobisti. Chlastánek následoval chlastánek. Nebyl rozdíl mezi šláfrunkem a prvním ranním zrzečkem, navíc to bylo ve věku, kdy byly kocoviny vlastně neškodný. Dneska by mě to zabilo. Školní výsledky začaly hořet. Přespávali jsme, kde se dalo. Ve squatech, u Svatoše, někdy u Špekouna. V Poděbradech málokdy. Příjmy z drobnýho dýlu a menších vykrádaček pokryly základní náklady.

Adéla si navíc našla flek za barem v Karlíně, samo že načerno. Udělali jsme si tam mejdánkovou základnu a centrální místo pro okolní studentstvo, který sshánělo nějaký to povyražení. Bar patřil dvěma vyžranejm lájošskejm bratrancům se zlatejma řetězama úplně všude. Pajzl jim vydělával hlavně skrze automaty a Adélu ani nás nijak zvlášť neprudili. Měli plno práce se svejma kšeftama.

Druhej barman, nějakej Prokop z Turnova, nebo z Trutnova (?) byl sice hodnej, ale úplně blbej. Jedinej člověk s menším talentem na jazyky než já. Když jednou za čtyři doby kamenný přišel nějakej cizinec, určitě omylem, a objednal si třeba Martini, milej Prokič mu dones' Mattoni. A každý placení bylo stejný. Ať už si dal host cokoli, Prokič kasíroval jen „two thousand“, jiný anglický slova totiž neuměl. Pěti nalitejm Jihokorejkám na výměnnym pobytu naučtoval za pět piv pětkrát „two thousand“. Mimochodem, zaplatily...

Lájošové byli sice nerudný, nemluvný, ale schopný, takže tahle karlínská putyka byla jedna z prvních v Česku, kde byla kasa přes počítač. Když Adéla chtěla, aby tam Prokop

zadal příkaz F5, nadával, že je to bazmek, aby se nakonec ukázalo, že nemačká F5, ale F a 5. Na každý jejich zrcadlo jsme se klukama dívali jako na divadelní komedii.

Los lájošos dál renovovali svoji díru a naistalovali k dalším mincokrámmu striptýzovou tyč a pódium. Většinou se tam nakrucovaly jejich mív nebo víc vzdálený sestřenice, popřípadě Ukrošky, co sem chodily po úklidovejch šichtách. Svatoš to kvitoval a pravidelně si s nima vyměňoval tělesný tekutiny. Dost často se stávalo, že přišla nějaká návštěvnice, která ten chlast už moc slyšela, a v záchvatu pivního sebevědomí se začala na tyči předvádět. U jedný víc než oplácený bloncky jsme viděli, jak jí lezla z bombardáku vložka a z druhý strany nutela. Do toho tam byla z nepochopitelných důvodů se svejma starouškama. Matka řvala jako želva, fotr si vylejval šedou kůru Božkovem. Nakonec se dožadovala, pořád před svejma rodičema, aby jí to rychle někdo udělal. Nějakej prolét, kterej nedávno vylez' z lochu za šmécka v pneuservisu a zatím bušil jen do jednorukýho bandity, se nabídl, jenže byl tak nalitej, že mu nešla hůl. Zkrvavená a pokálená bloncka mu začala nadávat do teplejch buzerantů. A pořád na to koukali její rodiče. My samozřejmě taky. Svatoš jim začal fandit. To neměl dělat. Bloncka si ho vybrala jako další oběť. Strkala mu svoje lajdáky do obličeje a chtěla se mu dostat ke kopí. Její matka vzlykala pořád víc, v přímý úměře otcova rumování. Nakonec ji Adéla popadla za vlasy a vyhodila na ulici. Myslím, že Svatoš je jí za to dodneška vděčnej.

Vedle světáka Svatoše tu byli dva panicové. Moje stydlivá a v tomhle směru zdrženlivá maličkost a skvělý teoretik, ale o to horší praktik Špekoun. Svatý světák Svatoš nakonec Špekičovi domluvil jednu špičkovou pumu, věčně nadrženu čtyřicítku, která dělala Svatošovejm zazobanejm rodičům daně. Špekoun samo vůbec netušil, že je všechno předem zařízený, a už vůbec nemoh' předpokládat, co Svatoš z vlastní zkušenosti už věděl, totiž jakou zvláštní zálibu madamme puma divoká má. Daňová nymfomanka si nadějnýho baskytaristu odvezla domů, decentně si ho odpanila a pak vzhledem ke svému apetytu a chlapcovu nadšení a neopotřebovanosti si to rozdali ještě sedmkrát. Špekounek spokojeně usínal a nechápal, proč ho milostivá polejvá čajem. Pokud teda polejvání čajem chápem jako eufemismus pro to, že ho totálně a naprosto zechcala. Svatoš se křenil ještě několik dní, kdykoli viděl, jak si pan Špek vyčuchává svoje dlouhý kadeře a při jakymkoli závanu uriny si dává poctivou cikánskou sprchu.

Nakonec jsme v baru (v kanclu na zaflusaný matračce) začali s Adélou i přespávat. Občas jsme si na její přání pustili nějakou ubřečenou limonádu. Bylo jen otázkou času, kdy to rozjedem. Byla první a zatím poslední, který jsem řek' MILUJU TĚ. První trtkacka byla pro oba skutečně PRVNÍ a podle toho to i dopadlo. Ale tréninkem se dal vesmír do

rovnováhy a do rovnováhy se dávalo i všechno ostatní. Díky Adéle jsem se začínal srovnávat se všema sračkama posledních měsíců. Dost pomáhalo, že byla a je mnohem silnější osobnost než já. Nikdy nepanikařila. Všechno řešila v klidu. Doba chlasmatů pomalu odeznívala. Dny se stávaly bezpečně rutinníma. Škola, směna v baru, večer prodat pár tablet a gramů spolužákům, čas od času se nahlásit v Poděbradech. Za rok nás čekala maturita, zletilost, svoboda a já byl přesvědčenější, že všechno bude zalitý sluncem. Aby se nakonec všechno úplně posralo.

Je už skoro ráno, svítá, ptáci začínají štěbetat, ticho pomalu, ale jistě špitál opouští a o slovo se hlásí DJ Hluk. Když vstupuju do naší ubikačky, zjišťuju, že nás navštívil i pan Smrad. Okamžitě startuju fofrklacky a větrám jak o život. Dekář i Hříbek chčijou do svejch hrnců prdelema jak o život a je jasný, že koprovka se mistru kuchaři tentokrát opravdu příliš nepovedla. Chlapi funěj, vzdychaj a nadávaj jak zběsilý. Ze sedínek mají hotovej výčep. Smrteľnej odér nezachraňuje ani právě vstoupivší sestra se svou vůní eau d' Adéle. Rychle si zacpává frňák a stroze mě informuje, že odpolko za mnou přídou policajti ohledně mý nehody. Těším se. Rozhovor s čertama v pozici poškozenýho by moh' bejt příjemnej nezvyk.

Všechno šlo do kopru pár měsíců po Amstru. Byl víkend před svaťákem. Jel jsem do Brnele podívat se na mámino rodiště. Společnost mi dělal Svatoš, ktorej svejma blbejma kecama narušoval pietu vejletu.

Večer jsme hráli kulečník v motelu, kde jsme měli domluvený dadání. Přidal se k nám zamilovanej, zhruba pětadvacetiletý páreček. Hezounek se živil jako šofér ve firmě exportující český křišťál, ona vypadala jako šlapka, ale prej dělala jen stripdance. To jsme už znali...

Společně jsme podnikli menší tour de bar a po několika drincích z nich vylezlo, jestli bysme nechtěli koupit jejich vyblitě zelenou stodvacítku. Měli ji zaparkovanou před motelovou základnou.

Kára byla libová. Jedno celý okýnko suplovala lepenka, chyběla zhruba pětina podvozku, technickou to mělo naposled za Gustáva. V zápalu upřímnosti nám sdělili, že občas nejde zařadit jednička, ale že nutně potřebujou prachy, a za dva papíry, flašku rumu a dvě krabky červených máček nám kraksnu nechaj. Vůbec se mi do toho nechtělo, ale Svatoš zářil nadšením a nakonec mě přemluvil.

V rámci kšeftu jsme dohodli, že nás ráno naučej někde na poli řídit. Což se taky stalo. Svatošovi to šlo líp. Především díky jeho entuziasmu. Za dvě hod'ky jsme měli autoškolu

za sebou. Obchod byl dokončen a šli jsme na oběd.

Samozřejmě, že Svatoš se tam dostal do potyčky s nějakým ogarem. První ostrou jízdu jsem teda odšoféroval já, a to na nejbližší pohotovost s blbem s krvácející myslivnou. Když řezníci zjistili, že jsme z Prahééé, dostali jsme se automaticky na konec čekačky. Několik stehů a diagnóza lehkej otřes mozku Svatoše jaksí diskvalifikovaly. Rekapitulace: auto bez podvozku, každá louže znamenala mokré nohy, vedle Svatoš každou chvíli blející, zima – izolepa profukovala, kára na každý druhý křižovatce chcípla, jednak proto, že jednička fakt blbla, a taky proto, že jsem neuměl řídit. Takže jsme vyrazili. Padala tma, cestu jsem ani netušil a samozřejmě docházel benzin. D1 jsem trefil, benzin Speciál, kterej se už v té době ani nevyráběl, jsem musel smíchat z nějakých alchymických směsí, což mi poradili až na třetí benzíně. Dorazili jsme na periferii Práglu. Několikrát nás mýjely bengy v plechu. Cílová stanice, rezidence Svatošových stvořitelů, byla zhruba dvě stě metrů od nás, když najednou zablikala dopravní hlídka a už to jelo: nezletilý bez řidičáku, v autě technicky nezpůsobily, mladej Méd'a Béd'a měl tu drzost, abysme mu prej ukázali lékárníčku. Ani jsem nevěděl, že tam má bejt! Museli jsme vystoupit, což ale nebylo jen tak, protože káře nefungovala ručka. Donutili nás odtáhnout stodvácí na nejbližší rovinku, u čehož se indisponovanej Svatoš zase poblíkal. Přijely se na nás podívat další dvě hlídky. Pořádná jobovka přišla posléze. TO AUTO BYLO KRADENÝ!!! Historkou o hezounkovi a flundře jsem se nehodlal vůbec ztrapňovat. Nechali jsme káru károu a rozvezli si nás ve svých fízlkárách na čertárnu.

Nejhorší od chvíle, kdy tě seberou, po příjezd na stanici, je to, že čurymrdi si povídají o naprosto povrchních věcech, říkají si blbý fóry nebo třeba pomlouvají tloušťku svého kolegy. Takhle blbě krafají ale jen proto, aby svému nájemníkovi na zadním sedadle dokázali, že oni mají úplně jiný starosti, že pro ně nejsou nic než otravná záležitost, kterou můžou totálně ignorovat a dávat mu ostentativně najevo, že někdo je normální a někdo jenom špína. Naštěstí cesta netrvala dlouho a naše nedělní chvíle poezie skončila na příjezdové cestě k policejní stanici.

– Pane Edere, podle zápisu přivolané hlídky došlo k nehodě dvanáctého dubna přibližně v šestnáct hodin dvacet pět minut. Polda listuje chvíli papírama, aby se vrátil k původnímu protokolu.

– Auto vás srazilo na přechodu autobusové zastávky Nemocnice Motol v ulici Kukulská. Řidič bílé Kii Ceed 4AX 57 03 předjížděl autobus linky 167, který zrovna vyjížděl ze zastávky.

Mlčky přikyvují, nic si nepamatuju a nejsem fotbalista, abych komentoval už jednou vyřčený.

– Podle svědků jste vběhl na přechod. Na zelenou. Chyba byla na straně řidiče, neviděl vás přes autobus, který samozřejmě nesměl na tomto místě předjíždět, navíc jel na červenou a ve vysoké rychlosti.

Typická Ederovina, říkám si a přebírám od Médi Bédi kopii protokolu.

– Podle svědků řidič okamžitě vystoupil a zavolal 155. Měl jste několikrát štěstí v neštěstí. Vzhledem k místu nehody jste se dostal na operační sál doslova během několika minut. Navíc byl na místě činu pracovník nemocnice, který vás dal okamžitě do stabilizované polohy a pagerem kontaktoval dispečink, čímž se váš převoz na sál urychlil řádově o desítky vteřin. Lékaři potvrdili, že právě tyto vteřiny vám zachránily život. Vreční sestra mě informovala, že váš zachránce se na vás každý den ptá. Pravděpodobně vás bude chtít navštívit, prý jste kolegové z oddělení. Měl jste spíš chuť žít než umřít. Pouští se polda-poeta do nepatřičnejch slovních obrátů.

Pak vysvětluje ještě něco ohledně pojistky a jinejch administrativních číčovín, který mě po propuštění čekaj, ale to už ho vůbec nevnímám. Jediný, co registruju, je totiž jméno v protokolu, jméno toho spasitele, kterej mě zachránil, jméno anděla života a Matky Terezy v jednom, jméno toho ZMRDA!

Resumé bylo jednoznačný. Matura se odkládá na neurčito. Předběžný rozhodnutí o šestiměsíčním umístění do ústavu ochranné výchovy pro mladistvé bylo vydaný soudkyní, kterou jsem ani neviděl. Vyblitě zelený auto byla závěrečná třešnička na dortu, jehož korpusem byly všechny předchozí větší či menší přestupky. Magistra Kostohryzová na mě byla pěkně nakrknutá, stejně tak na lázeňský šviháky z pěstounova, na Adélu, na Svatoše. Ten hajzl dostal jen roční podmínku. Neřídil a vzhledem k tomu, že měl otřes mozku, nešel mu prokázat úmysl. To je pro pana Svatýho typický. Z průseru, do kterého mě dostal vlastně on, se dostal DÍKY svému dalšímu.

JE TADY ADÉLA! Když se mi víc než tejden nedovolala, stavila se u mě v práci. Tam jí řekli, co a jak. Zašla do makedonský „restauračky“ a přinesla bágl s mejma osobníma věcmi. Smutný je, že všechno, co mám, se tam vejde. Adéla je fakt zlatíčko. Cejtim ale, že to pro mě udělala i kvůli výčitkám.

Když jsem se po půl roce vrátil ODTAMTUD, už měla nějakýho frajera. Byl o tři roky starší a studoval na vejšce kulturní antropologii nebo něco takovýho. Adéla po matuře

nastoupila do zavedený cestovky, kde dodneška dělá papíry. Ač mladší, živila nejen sebe, ale i toho blba. Zařídila jim podnájem v dvoupokojáku v paneláku na kraji Prahy. Činži a další platila sama. Blb neměl čas se starat o materiální záležitosti, protože musel komparovat zvyky primitivních národů. Neměl jsem kam jít, tak mi nabídl, abych než si něco najdu, bydlel s nima. Blba to zjevně taky netěšilo, ale paní domu byla Adéla. Ta se snažila, co to šlo, aby mi svoji „zradu“ vykompenzovala, ale že na mě nepočká, bylo jasné nám oboum. Tohle spolubydlení nešlo vydržet. Adéla se tvářila, že je vše v rychtyku a že jsme taková veselá a spokojená trojčička. Dokonce mi dělala na různý brigošky, který mi našla Kostohryzová, sebáky. Úplná maminka. Nejhorší bylo, když si to rozdávali ve vedlejším pokoji, a já to musel poslouchat. Obvykle jsem šel ven a bezcílně bloumal po sídláku, dokud jsem neuznal, že dotrkali.

Při další z jejich hekaček jsem si sbalil batůžek a už se nevrátil. Přes dýlovacího jakobykámose jsem nakonec našel kutloch u lužinskejch Makedonců. Mám střechu nad hlavou, navíc je to takovej symbolickéj návrat na starej dobrej sídlák. Balkáncům to taky vyhovuje. Vzhledem k tomu, že jejich byznys není zas tak úplně o bazalce a gurmánský pljeskavici, vítaj nočního hlídače, kterej by mohl odradit konkurenci. Ačkoli nevím, čemu by takovej chcípák jako já mohl zabránit. Když to tu vypálej, skončím jak palivo na tři. Radši na to nemyslet.

Adéla sedí u mý postele už několik minut a je to stejná křeč jako po mým propuštění z past'áku. S Blbem už dávno není – dal jí kopačky, když zjistil, že s Adélou si nepokecá na jistý intelektuální úrovni. Snaží se, je milá, ale už to není ono. Já jsem jinej. Ona taky. Říká, že nedávno mluvila se Svatošem. Bude se ženit (ani nevím, že má holku) a čeká mimino. To vysvětluje, proč se frekvence našich setkání za poslední měsíce tak rapidně snížila.

Několikrát trapně pomlčíme, Adéla mi dá poboskání na čelo a říká, že už musí. Vlastně jsem rád, že už jde. Prohrabávám se v báglu. Cigarety, nabíječka od mobilu, kterej už nemám, několik hadrů a deník. Beru ho s sebou společně s cigárama do čadírny. V rámci první „komunity“ jsme dostali v ústavu za úkol začít si psát svoje denní pocity, příhody a zážitky. Nadšení vyzařovalo hlavně z etopedky, která s nápadem přišla. Blbka bez pedagogickýho talentu si ani neuvědomovala, kolik negramotů tím dostala do rozpaků. Někteří kluci nepoznali, kde je začátek sešitu, a otvírali ho á la korán. Aspoň ze začátku. Pak zjistili, že papír dobře supluje hajzláč, co často došel, a hlavně se do něj dal balit tabák. Několik z nás ale psát začlo. Zapaluju si velblouda a otvírám první stranu.

Zadek mi drncá na zadním sedadle fyzikáry a čumím z okna. Vedle mě sedí Kostohryzka a něco říká čertům vepředu. Neposlouchám je.

Kousek za Příbramí se dostáváme do vesnice Letná, na jejíž periferii se nachází šedivej komplex. Velkej barák a dva menší. Působí jak sbírka krabic. V nejbližším okolí je jen pár keřů, pole a nádrž s vodou.

Vstupujem do tý největší budovy. Procházíme vrátnicí s na první pohled vyžilou alkobábou za vokýnkem. V prvním mezipatře se zastavujem u místnosti s nápisem SOCIÁLNÍ PRACOVNICE. Benga v plechu odjeli. Dávám kukačku na nástěnku s jídelníčkem, rozpisem služeb, řádem a pár protidrogovejma letákama. V kanceli za velkým stolem dřepí ženská s drdolem a la bejčí žlázy. Aniž by se na mě mrkla, poroučí, abych hodil hýždáka na židli proti ní. Kostohryzka si sedá na židli vedle Drdolačky, ta něco rychle datluje do písíčka a pak píše do velký knížky.

Konečně toho nechá, představuje se jako křestní senedá Zapamatovat Pejsarová. Nejdřív mi dává nějakej čip. Vysvětluje, že vychovatelé přes komp dálkově nahrávají na čip, kdo ho může použít na dveře a kdo ne. Když zlobíš, čip se deaktivuje a ty se odsud nedostaneš. Po revizi osobních údajů jsem nucenej dát jí mobil a bágl se všema svejma věcmá. Instruuje mě o mejch právních možnostech, který jsou nulový, a bágl dává nějakýmu mlad'ochovi. S Kostohryzkou si uděláme pa, pa a mlad'och už mě veze výtahem do posledního, čtvrtýho, patra.

Prvních pět dní se neskutečně nudim na izolaci. Jediný rozptýlení je zdravotní prohlídka u místního doktora, kam se mnou jde superobézní a nesympatická zdravotnice a onen mlad'och. Zjišťuju, že jde o jednoho z vychovatelů. Dělí se se mnou o cígo. Míjíme místní lájoše a zdravotnice vede po cestě rasistický řeči. Nereaguju na to. Po prohlídce vračečka na izolaci.

Pětkrát denně mi dávaj jídlo a třetí den mi sem hodili malou telku. Pátej

den konečně dorazily výsledky stvrzující, že jsem čistej.

Následuje přesun na tzv. zelený oddělení, kde budu osm tejdnu. Je to taková zkušební doba přísnějšího režimu s max pěti cigárama denně, společněma aktivitama a neustálým dohledem. Když se nic neposere – když já nic neposeru, přesunu se pak na dlouhodobý oddělení.

Ještě před stěhovačkou na „Zelený“ mě mlad'och vede znova za Šockou v mezipatře. Je vidět, že svou řeč ovládá jak víno.

„V našem ústavu máme tři typy provinění: do skupiny A patří aplikace tvrdých drog, napadení vychovatele nebo napadení jiných chovanců, do skupiny B spadá užívání lehkých drog, kouření v čase, kdy je to zakázané, a krádež, do skupiny C zahrnujeme vulgární vyjadřování a nadávky. Vše, co jsem ti teď vyjmenovala, je u nás zakázané. Každé porušení pravidel se trestá odečítáním bodů.“

Na chvíli se odmlčí a podívá se na svoje prťavý hodinky.

„Body dostáváš za plnění svých denních a školních povinností. Čím víc bodů máš, tím větší šance je, že budeš mít nárok na vycházku. K tomu potřebuješ i souhlas hlavního vychovatele. Po každém návratu z vycházky odevzdáš mobilní telefon a předložíš všechny věci ke kontrole. Vycházky jsou povoleny jen o víkendu, a to vždy jen pro polovinu chovanců. Během vycházky se můžeš vzdálit maximálně do Příbrami. Návštěvy můžeš přijímat kdykoli mezi jedenáctou a devatenáctou hodinou, nesmí ti však bránit v plnění základních povinností. Všechny pracovníky ústavu budeš oslovovat pane, paní a jejich funkcí. Přeji ti u nás co nejméně komplikovaný pobyt.“ Zas si čmáře do velký knížky, datluje do kompu a vrací mi bágl. Rychlá kontrola – CÍGA TAM NEJSOU!

Mlad'och mě beze slova vede do třetího patra do mýho novýho apartmánu. Chovanci jsou ubytovaný po třech. Moji spolunocležníci tu nejsou. Dám batoh na jedinou postel bez povlečení. Pokoj vypadá překvapivě dobře. Je

celej bílej a působí sterilně jak v nějaký nemocnici. Za okna jsou mříže. „Za posledních pět let se už tři kluci zabili, když chtěli utýct oknem,“ vysvětluje vychouš, když zpozoruje moje zaujetí mřížema.

Při vybalovačce krámů slyším z chodby hluk. Do dveří vstoupěj dva borečci, můj spolubydla, který se nejdřív trochu zaražej. Vějdou dovnitř a pozdravěj. Jeden je cigoš, je menší a je mu něco přes patnáct, ale působí mladší. Prej je drobnej, protože jeho mutr v těhotenství lemtala. Druhej je bělásek a odhaduju, že je tak v mym věku. Lájoš se jmenuje Munir a je o poznání komunikativnější. Působí sice jako dítě, ale jsem rád, že to není nějaký magor. Poslali ho sem z děcáku za to, že opakovaně kouřil trávu. Bělásek ještě skoro nepromluvil. Na rozdíl od Munira je to pořádněj pořež, skoro tak velký jako Švatoš.

„Jak se jmenuješ?“ ptám se ho.

„Martin,“ zabručí ramenáč.

„No a proč seš tady?“

Pokrčí ramenama, nandá si sluchátka od empétrojky a sere na mě.

„On je tady za krádeže,“ bere si zas slovo Munir, „udělal s partou několik trafik.“

Oddechnu si, že tu nemám nějaký úchylný devianty. Neškodnej cigoš a lapka ještě ujdou.

Malýho lájoše se ptám, jak to tady vlastně chodí. Má očividně radost, že mi může dělat velkýho průvodce. Jdem na chodbu pár metrů od našeho pokoje.

„Tady je hajzl a sprcha,“ začíná s prohlídkou.

Žádný soukromí na vyměšování, bleskne mi hlavou. Pokračujem obejvákem, kde je telka, a vychovatelnou, ta je ale přivřená a není tam vidět.

Zkoušíme můj čip a jdeme na dvůr komplexu.

„Co jsou zač ty ostatní domy?“

„Ten menší,“ ukazuje na budovu pár metrů od nás, „se jmenuje Barák. Je tam jídelna. Táhleta třetí budova se jmenuje Vila. Tam se dostaneš, jen když budeš úplně bez průserů. Je tam mnohem volnější režim, vychovatelé jsou tam v pohodě a máš tam celkem svobodu.“

„Jak se říká tomu, kde bydlíme my?“

„Tesco.“

„Jako podle toho obchodáku?“

Lájoš kejvne.

Je čas oběda. Jdem teda do „Baráku“.

V jídelně pozoruju celý osazenstvo pastáku pohromadě. Jsou tady samozřejmě jen kluci a věkový rozmezí je od patnácti do osmnácti. Představa, že většinu tvořej lájoši, je velké omyláč. Je jich tu jen asi šest, včetně Munira, kterej je ale, jak pozdějc zjišťuju, vlastně Arabáč, což mi nějak neštymuluje s chlastáním jeho gravidní máti. Celkovej počet chovanců odhaduju tak na třicet až čtyřicet. Většina je tady za chlastání, veselý kouření, drobný či větší čórky a hlavně záškoláctví.

Zaujmou mě nabušený vychovatelé, který stojej v rohách jídelny. Munir mě informuje, že je to jakási ochranka, která má na starost kluky z mínusovýho patra Tesca. Tydle chovanci jsou prej agresivní hovada, který se pokusili někoho znásilnit nebo se jim to i povedlo. Naštěstí je ale nebudem moc potkávat. Maj režim posunutej tak, aby byli co nejvíc izolovaný od ostatních chovanců.

Žerem sekanou s bramborovou kaší. Nemám moc hlad, spíš se zaobírám pozorovačkou okolí. Všimnu si, že na mě blbě čumí nějakej kretén vychovatel. Je starší než ostatní hlídači. Má knír, takže si ho automaticky škatulkuju mezi gummy a křtím ho na Mastáče. Furt čumí. Ptám se Munira, co je to kokota.

„Vítez. Je to hlavní vychovatel Tesca. Bejvalej policajt, pak prej dělal bachaře, no a teď je tady. Je úplně v pohodě. Mnohem lepší než některý ty mladý.“

Nějak se mi nezdá. Tomu chlapovi není víc než pade. To, že tak sestupuje po kariérním žebříčku mu způsobily buď nějaký průsery, nebo je totálně vypatlanej. Furt se navzájem očkem pozorujem. Teď k němu přišli nějaký tři kluci a dávaj se s nim do řeči. Všichni se řehtaj jak partička delfínků. Možná je to fakt rovnej chlap.

První opravdovej den v týdli prdeli začíná budíčkem. Je teprve půl sedmý ráno a nějaký čurák na chodbě řve:

„Budíček! Vstávat! Všichni okamžitě vstáváme! Rychle! Rychle!“

Vyliž si, ty kohoute posranej.

Ztěžka vstávám a je mi blbě. Několik minut čekáme na vychovatele a pak jdem na dvorek na rozcvičku. To mi docela pomáhá, abych se probral. Cvičení trvá asi deset minut. Na řadě je hygiena. Naše patro jde do sprch a umývaček vždycky po třech pokojích. Čistím si zuby a meu si ksicht. Chci se vysrat, ale mezi tolika řízkama je to pro mě dost makačka. Před snídání se všichni musíme zapsat do velkého sešitu. Munir mě informuje, že to je proto, aby nikdo nezdrhnul. Nemám páru, jak by to mohlo zabránit útěku. Je už čas zapojit se do vzdělávacího procesu ústavní výchovy. Součástí Tesca je učiliště. Nejvíc je tady kuchtíků a zámečníků. Kuchařina pro mě byla jasná volba. Škola trvá většinou tak dvě hodiny, kdy doháním spánkové deficit. Nařachaný učitelé nejsou žádný lumeni, ale většina kluků potřebuje hlavně makat na čtení, psaní a malý násobilce. Pak jdem do improvizovaný kuchtdílny, kde škrábu brambory, meu nádobí a celkově si rozšiřuju kvalifikaci (nebo klasifikaci?). Po přípravě žrádla a jeho konzumačce máme osobní volno. Teda kromě pondělí, kdy jsou komunity. Hromadný setkání všech klientů a zaměstnanců včetně velkého ředitele.

Na první komunitě jsem se musel představit. Kromě několika Zaměstnanců, který zájem předstírali, mě všichni ignorovali. Todle už tu zažili milionkrát. Hodnotí se celej tejden, vyhlašuje se bodování, chovanci – dospělákama pokrytecky nazývaný klienti, maj právo říct, co se jim nelíbí, a nakonec se hrajou psychologický hry na stmelení kolektivu. Pondělky budu nesnášet. Nuda je tady zatím ten nejhorší trest. Slovo rutina dostává nový rozměry. Budíček, rozcvička, snídane, škola, facha, oběd, osobko, úklid, večere, osobko a v půl desátý zkurvená večerka. Den za dnem. Je jasný, že takhle nalinkovanej režim má nás zmrdy naučit jakýmusi řádu, ale mě to ubíjí stejně jako kecy užvaněnejch taxikářů. V telce si ostatní kluci pouštěj jen dývidýčka s kungfu čičovinama. Abych zabil čas, vymejším fígle, jak a kam se na chvíli vypařit, abych moh' kouřit. Zas tak těžký to není. Vychovatelé maj mimo žrádla vždycky službu po dvou, takže se jim člověk lehce ztratí. Horší je, že cigára seženu jen od kluků z dlouhodobýho oddělení, na jejich přírážky mi ale docházej peníze, s kterejma jsem sem přijel. No a na možný nákupy to v nejbližší době nevypadá, protože vychoušlové mi strhávaj body za kouření na hajzlu. Samo že mi vždycky seberou zapík. Jestli to tak půjde dál, budu muset hrábnout do zdejší bibliotéky a připomenout si, jak to řešil Kopčem s Veverčákem. Knihovna je taky ve společenský místnosti, ale reproš je dost chabej. Kromě debilních komiksů a pár béčkovéjch kovbojek samý encyklopedie pro malý smrady.

Byli tady Adéla, Svatoš i Špekoun. Dovezli cigára a nějaký pochutiny. Přes kontrolu to stejně neprojde. Adéla je zaražená a moc nemluví. Stejně jako Svatoš, kterej se cejtí vůči mně blbě. Všichni odmaturovali, Špekoun se dokonce dostal na vejšku. Stejně na ni nepůjde. Pořád se mu hromaděj hudební kšefty, a jak ho znám, nedokáže zkombinovat flamendrovství se získáváním nějakých blbějch kreditů. Adéla od září nastoupí do cestovky jako sekretářka, do tý doby bude makat za barem a užívat poslední

prázdniny. Švatoš nic neplánuje. Asi bude žít jako rentiér s pravidelněma příjmy od rodičů. Návštěva byla nervózní a byl jsem rád, když vypadli. Jsem tady už víc než měsíc a nudím se jak kurtizána na Štědrej den. Ještě ke všemu jsem debil a nezískal jsem dost bodů na dovolenku nebo alespoň na vycházku. Několikrát mě chytli, jak kouřím v době, kdy je to zakázaný. Z mýho slovníku by blilo i prase. Strhli mi plno bodů po tzv. generálním úklidu. Ten je jednou měsíčně. Tak trochu jsem bojkotoval naši uklízací skupinu. Tím jsem najebal hned několik chovanců. Odečetli body i jim. Stará a trapná taktika. Spolubydlící Martin mi za to dal pěkně po tlamě. Kyklop posranej.

Moc násilí tu ale jinak není. Jeden nováček měl tendenci mlátit kluky, když mu nechtěli nebo nemohli dát cígo. Za pár dní dostal deku a hodně rychle se hodil do klidu. Ani vychovatelé nejsou takový klobásy, jak jsem čekal. Jsou to chlapi mezi pětadvaceti až čtyřiceti a působí zoufale nudně. Jejich komunikace se omezuje jen na příkazy a uklidňovačky. Prudit je ale není moc rozumný. Munir si na jednoho trošku zadržkoval a dostal takovou pěstí, že se nohounou chvíli zvedal ze země.

Je konec června. Propuštění je v nedohlednu. Začínají letní prázdniny. Od července do září nás v celém komplexu má zůstat jen sedm. Zbytek pojedou domů. Torzo chovanců a část vychovatelů v čele s Mastačem se stěhuje na čas do ústavu v Horovicích kousek od Dobříše. Vedení chce prostě ušetřit výdaje během prázdnin, tak slučují všechny koblížky z okolí pod jednu střechu. Čeká mě další pasták pro gummy, kterejma jsem obklopenej už nějaký ten pátek.

Čekuju ceduli s nápisem Horovice. Je už večer a autobus nás vyhazuje před velkým barákem, kterej vypadá, že brzo bude následovat chajdu rodu Usherů. Má barvu jako chcanky a zamřížovaná okna už mě nepřekvapují.

Součástí naší velký sedmy je i Munir, pro kterýho nebylo v jeho kmenovym děcáku už místo, a Martin. Během těch dvou měsíců jsem od něj slyšel maximálně deset vět. Vzájemně se ignorujem. Malej Munir beztak furt něco mele, takže ticho je leckdy vítanej host.

Naši trojku doplňujou čtyři kolíci, který znám jen od vidění z jídelny. Že by byli z Vily, je nepravděpodobný, protože tam je smetánka pastáku. Spíš jsou to úchylové z mínusovýho patra. Z našeho ústavu sem jedou dva vychovatelé. Jedno mladý ucho, zatím jen praktikant, a Mastač. Všichni ho pořád vychvalujou. Mně něčím neseďí. Možná je to fakt jen tím knírem. Zprcal mě jen jednou, když mě nachytil, jak místo škrábání brambor dávám chrupačku ve skladu se surovinama. Každopádně teď nás právě Mastač všechny odvádí do toho novýho baráku. Šmrdí to tu nějakou divnou zatuchlinou, jako ve vytopeným sklepě nebo co. Při vejšlapu do schodů slyšíme nějakej strašnej řev a nadávky. Všechny hnusný chodby jsou zakončený velkejma mřížema, který maj na starost jednotlivý vychovatelé. Škoro na každým kroku nás sledujou kamery.

Já, Munir, Martin a další čtyři prcičkářové z Tesca vcházíme do obrovskýho pokoje. No do prdele, tohle je fakt jak v nějakym blbym krimu. Nejsou tu klasický postele, jen prťavý dřevěný pryčny. I když jsem prcek, mám co dělat, abych se na posteli přikrčil a jakžtakž se na ni celej vešel. Třeba Martin, čahoun čahounovitý, to rovnou vzdává. Na rošttech není klasická matrace, ale jen obdelník velkejch pérovejch pružin pokrytejch vrstvou molitanu a látky. Přichází Mastač.

„Proč je to tady tak hnusný?“ ptá se Munir.

„Pánové, pánové, tady se vám asi líbit nebude,“ říká ten mrož a zavírá zevnitř dveře, „v tomto ústavu je vlastně jen deset chovanců, a to dlouhodobě. Jakmile je jim osmnáct, putují rovnou do nejtvrdších českých věznic.“

Všichni ho posloucháme s otevřenou hubou. Jenže to není ani v nejmenším všechno.

„Je tady skoro třikrát víc vychovatelů než chovanců a určitě jste si všimli všech těch kamer.“

Čekuju strop. Jen v našem pokoji jsou dvě kamery.

„Všechna tato bezpečnostní opatření jsou naprostou nezbytností. Chovanci by se jinak navzájem umlátili. Všech deset klientů má na krku minimálně jednu vraždu, jejich věk ale nedovoluje, aby šli do klasického vězení,“ vysvětluje dál Vízek a já připosraně polknu.

„Jsou postiženi takzvanou disociální poruchou osobnosti, to je něco jako nadměrná agresivita. Tito kluci mají absolutně nulovou empatii. Jsou schopni zabít člověka a za chvíli na to zapomenout.“

„Proč tady, kurva, jsme?“ ptám se toho vševěda rozhořčeně, „vždyť tady to bude úplně o držku.“

„Je mi líto, můj nápad to není. Rozhodnutí přišlo od vedení z Kraje.“

Mastač bere za kliku, že je jako už na odchodu. Ještě se ale zastaví a prohodí našim směrem: „Hele, musíte to holt nějak vydržet, vychovatelé se vám budou snažit co nejvíc pomáhat. Navíc, všech těch deset magorů je nonstop pod práška na agresivitu. Prakticky pořád jsou sjetý.“

„A to jako máme čekat, až někomu z nich rupne v kouli a podřízne nás, jo?“ dávám ještě furt najevo svoje rozpaky.

„Prostě je neprovokujte, nesmíte jim dát žádnou záminku k tomu, aby proti vám něco měli.“ Je furt nad věcí ten žížalák.

„Taky si hlídejte všechny osobní věci. Místní chovanci jsou i patologičtí zloději. Ukradnou vám klidně i hygienické potřeby.“

Mastač se na chvíli odmlčí a rozloučí se s náma větou: „V žádném případě se jim dlouho nedívejte přímo do očí. Stejně jako zvířata to berou jako výzvu k souboji.“

Sedíme na rádobý postelích a jsme posraný strachy. V pokoji je nás sedm, ale lůžek je tu deset. Jsou očividně někým obydlený. Všichni se modlíme, aby naši spolubydlící byli ty míň dementní psychouši.

Do ubikace vcházej tři kluci. Dva z nich vypadaj jako buzíci z posiloven. Jsou určitě o hlavu vyšší než já, což je kromě Munira snad každěj, a jejich tílkáče á la spartakiáda obnažujou obří svaly. Nejvíc je ale charakterizuje agresivní a neskutečně primitivní výraz v ksichtu. Je jasný, že jakákoli domluva je marná. Jsou to přesně ty typy, který jen čekaj na chvilkový zaváhání, aby člověku kvůli jakýkoli maličkosti mohli rozmlátit hlavu. Ani nedutáme. Zběžně si nás prohlídnou, ale jinak nás úplně ignorujou. Ten třetí mě ale šokuje nejvíc – na první pohled je mentálně postiženěj! V jakym zkurvenym systému to, do prdele, žijem! Parta psychologů a posranejch úředníků hoděj na takovýdle místo normální mentosku. Mongol se silnym povzdechnutím ulehá na postel a svlíká si tepláky. Štrká si ruku do totálně sepranejch slipů a začne si zuřivě škrábat koule. Jakmile to dokončí, tak si dá prsty k nosu a začne je vyčuchávat. Zvedá se mi z něj žaludek. Jeden z nabušenců si toho všimne a dá mu bez řečí pohlavek. Tydle prázdniny budou fakt divoký žrádlo. Z rozpaků mě vyruší příchod vychovatele. Je místní, takže ho neznám.

„Večerka,“ oznámí suše.

Večerní sprchovačky jsou tu asi jen za odměnu.

Všichni uleháme do postelí. Nám novejm nějakou dobu trvá, než najdem optimální polohu. Ty blbý pružiny člověka tlačej do všech částí těla. Nemůžu usnout. Stejně tak Mentoska. Nejdřív jen intenzivně vzdychá. Kukadla si postupem času zvykaj na tmu, takže po pár minutách se mi podaří zpozorovat, že si ten frajer s klidem Angličana dává Anču Dlaňovku. Za chvíli to dokončí. Jenže místo toho, aby šel spát, tak furt něco vykřikuje. Spíš jen takový citoslovce. Snažim se zacpat si uši, ale to

je blbost. Jeden z nabušenců už toho má dost. Zvedá se a dává mu facku. Náraz dlaně o tvář se rozlehne po celém pokoji. Mentosku to samozřejmě vůbec neuklidní a začne ještě víc vyvádět. Nabušenec se chystá na další vejprask.

„KURVA, TAK HO NECH, TŘEBA SE UKLIDNÍ ŠÁM, NE!“ nevěřím svejmu ušima, když tohle vypouštím z huby.

„COŠ TO ŘEK, TY PÍČO?!“ zařve na mě tentokrát ten druhý nabušenec, kterej chce asi rychle ukázat, kdo je tady jako šéf.

„Když ho budete mlátit, tak bude řvát ještě víc, takhle se nikdo nevychrápěm,“ zkouším bejt racionálnější než Mc Donald a testuju jejich hranici.

Nabušenec číslo dvě přichází k mé posteli a dává mi kolenem do nosu. Cejtim, jak mi teplej proud malinovky teče rtech a po bradě. Reflexivně si pak už jen kreju ksicht. Ostatní kluci strachy nedutaj.

„TY BUZERANTE ZASRANÁ, DRŽ HUBU, JE TI TO JASNÝ?! ZAVŘI TU SVOJI DEBILNÍ HUBU!“ řve jak pominutej, zatímco mi dává pořádněj klepec.

Nabušenec jednička zase obstarává Mentosku.

Bůh žehnej kamerám.

Během pár vteřin vtrhnou do pokoje vychovatelé.

„JDĚTE DO PRDELE, VY ČURÁCI! DO TOHO JE VÁM HOVNO!“ otvíraj si držky dokonce i na členy personálu.

Ty jim okamžitě dávaj uklidňující injekce. Asi s tou drogou, která z nich dělá trošku společenštější hovada. Oba se dávaj rychle do klidu a jdou spát. Vychovatelé se mě ptaj, jestli jsem v pohodě, a donesou mi led. Už jsem měl ksicht párkrát pobouchanej, takže se snažim z toho nedělat vědu. Teď je mi definitivně jasný, že nejdůležitější bude držet hubu a krok. Todle jsou fakt naprostý magoři.

Mentoska dostává prášky na spaní. Dobrou noc, strýčku Fido. Dobrou noc, děti.

Budíček je v devět. To je proti tescový pulsedmičce celkem vítaná změna, ale já jsem tudle noc stejně nemoh' vůbec spát. Z Mentosky se díky oblbovákům stala Šípková Ruženka. Nejde vůbec vzbudit. Jeden z nabušenců se s tím ale vůbec nesere. Prostě ho vyhodí z postele, až si chudák Mentoska pořádně natluče držku o studený lino. Nicméně se konečně probouzí.

Režim je tady jinej než v Tescu. Jsou prázdniny, takže naší jedinou povinností je zajistit chod kuchyně. I tam jsme šokovaný debilitou místních chovanců. Oni do těch velkejch kotlů flušou, chčijou a bůhvíco ještě. To by nebylo zas tak neobvyklý, jenže ty gummy to pak samy žerou! Prostě obědvaj svoje chcanky! My, co máme íkvé vyšší než zubní protéza, proto vždycky rychle sníme různý, ještě čistý, suroviny v kuchyni a v jídelně už držíme půst.

Nuda je zas nesnesitelná. Ještě ke všemu se mísí se strachem, kterej já, Munir a Martin sdílíme. Vytvořily se tady vlastně čtyři partičky. My tři, dokonce i Martin se vzhledem k okolnostem otevřel, sexuální devianti z minusovýho patra Tesca neboli prcičkáři a dva gangy místních. Mentoska je na sólový dráze a stává se často obětí šikany. A to už i od prcičkářů, který se demencí a agresivitou můžou místním směle rovnat.

Munir mi vypráví příběh jednoho úchyla ze skupiny prcičkářů. Chodil na kadeřnickej učňák. Škola ho bavila a praxe vysloveně zbožňoval. Nemoh' se dočkat, až vymění nafukovací balónky za skutečný lidi. První tejden na praxi v opravdovym kadeřnictví mu šlo všechno pěkně od ruky. Byl milej, s paničkama vedl konverzačky o hovně v rámci vymezenejch témat (vlasy, děti, blbý chlapy) a jeho šikovnost nedala vůbec znát, že je teprv elév. Úchyláctví se začalo projevovat na konci prvního tejdne, kdy si jedna

zákaznice stěžovala, že milej pan kadeřník ji několikrát zezadu drkl do šíje ztopořeným pind'ou. Majiteli a vedoucímu v jedný osobě se to nezdálo. Elév působil ve všech směrech jako ochotnej, kultivovanej a šikovnej pracovník. Šéfík nicméně schoval za květináč malou kameru. To, co spatřil během přehrávání, ho dost šokovalo. Elév si každou chvíli strkal ruku do kalhot a pod záminkou výměny nůžek či přípravy barev si normálně leštil nádobíčko. Na koberečku pak z plačícího eléva vylezlo, že se mu jindy nepostaví, jen když má v křesle zákaznici a „dělá jí na hlavě“. Pak si ale nemůže pomoci a manuální práce nabírá dvojí význam. Majitel eléva okamžitě vyhodil a vše nahlásil na učiliště. Úchylnému Sweeney Toddovi z toho ruplo v kouli a rozmlátil půlku učňáku, pak následoval rychlej převoz do suterénu Tesca.

Naše skupina tráví veškerej volnej čas na dvoře, kde hrajem basket nebo focus. Když nemůžem bejt venku, tak oba kámičky učim šachy. Po oný první noci si dávám pozor na hubu. Do férový rvačky bych možná i šel, jenže tady člověk neví, kolik kreténů se na něj sesype, popřípadě, jestli nevytáhnou odněkud kus drátu a nevraží mu ho do oka.

Jsou pařáky a s tím souvisí i úděsnej smrad. Vychovatelé nemaj snahu tlačit chovance do hygieny, a tak se prostě nemejou. To bych blil. Ale alespoň nehrozej konflikty ve sprchách. Na dennim pořádku jsou furt nějaký bitky. Stačí blbej pohled a dostaneš dělo. Některý vychovatelé se to snažej co nejvíc krotit, ale jiný na to úplně serou. Dokonce i malýho Munira si tady jeden čahoun podává. Druhej den mu to vracim a dostávám na celej víkend zákaz vycházení, jediný světlo v tunelu. Munir je fakt rovnej řízek, i když má nárok na vycházku, tak zůstává v baráku se mnou. Tentokrát mi bájí o jednom místním vychoušovi. Původně byl katolickéj kněz, ale na rozdíl od svejch kolegů – pedoušů, chodil jen klasicky za ženskéjma. Respektive jen za jednou, která ho brala. Tahle šlápota ale měla ze svýho

povolání výčitky, tak šla jednoho dne ke zpovědi. Je asi jasný ke komu. Náš papeženec si to nějak špatně vysvětlil nebo se nedokázal ovládnout, každopádně během upřímného knourání oný nemravy vyndal svého napruženého bimbasa a prostrčil ho tím malým okýnkem, co mají ve zpovědnících. To byla chyba. Následovalo vyloučení z kongregace a kariérní sešup až do prdele u Dobříše, kde hlídá pošahaný psychoušský děti.

Nechápu, kam na to Munir chodí. O jednom prcičkáři zase zjistil, že ho vzrušují jen psí mrtvoly. Nejdřív chodil opruzovat kolem množíren, jenže ty se postupně stahovaly do podzemí, protože bojovníci za práva zvířat tlačili na fízly, aby to nějak řešili. Psí prcičkář svoji frustraci začal řešit tím, že chodil v noci ulicema a zabíjel všechny psy. U jejich mrtvol si ulevoval. Bylo jasné, že dřív nebo později spadne klec. V jeho případě dřív. Když zabíjel nějaký pouliční ratlíky, bylo to všem šumák. Jakmile ale vrazil šroubovák do oka čistokrevný border kolie, jejíž páníček to celý viděl, všechno prasklo a prcičkář si to teď může dělat maximálně tak u animáku v telce. Tam ale čokli moc neumírají.

Místní chovanci jsou jeden jak druhý. Všichni mají rozplácíý nosáče a na svůj věk jsou abnormálně fyzicky vyvinutí. Naprosto tupý výrazy korespondují s dutejma mozkovnama. Jejich vyjadřování nepotřebuje ani slovesa, vystačí si se sviněma, čurákama a mrdkama. Za normálních okolností bych to nevnímal, ale tady jsem toho přesycenej. Dal bych nevímco za pár minut barytonového pohlazení od Alfréda Strejčka.

Frajeři trénují na budoucí pravej kriminál, protože teplý výpomůcky jsou tady zajetý. Prcičkáři z Tesca se do toho ochotně zapojují. Já to nejčastěji řeším návštěvou hajzlu, kde zavzpomínám na slavný striptýz božský Sophie, kterej dělala pro šampóna Mastroianniho, a nechám svou poluci stýct přímo do mísy.

Většina místních jede v pergu. V Praze si to taky občas dopřeju, ale sere mě, že druhý den jsem mrtvej a bolí mě svaly. A to jsem si to na rozdíl od těchle marťanů nikdy nešlehl. Dycinky nosánkem, jak pravej skautík. Do baráku není problém nějaký ten matroš přes návštěvy propašovat. Vychovatelé sice prováděj celkem důkladný kontroly, ale nikdy se nepodívaj do bot. A právě tam si frajeři schovávaj buchny. Adéla nabízí, že mi nějaký pohody doveze, ale odmítám. Drogy si chci spojovat s pohodou, bavit se jima, a ne jak nějaký ubohej křovák tím řešit sračky, ve kterejch jsem.

V rámci úklidu vytírám schodiště. V posledním patře, kde začínám, si všimnu, že schody zahejbaj ještě trochu nahoru do něčeho na způsob mansardy. Mám stachanovskou náladu (nudím se) a jako správnej úderník беру namočený mop až úplně nahoru. Ze dveří, označených číslem 717, ale zrovna vychází Mastač, line se za ním příšernej smrad. Ještě si rychle všimnu, že za dveřma je naprostá tma, ačkoli je slunečný odpoledne. Mastač na mě řve, ať okamžitě vypadnu a nikdy už sem nelezu. Čurymrđ zamkne dveře dózičákem a jde si po svejch. Jdu ke dveřim. Jak idiot zaberu za kliku, ačkoli jsem před minutou viděl, jak zamyká. Hodim kukačku do klíčový dírky. Tma, není nic vidět, ale smrad, kterej z dírky jde, mi dá pořádnýho řacíka. Když už se zvedám, slyším zpoza dveří dutou ránu. Jako kdyby tam něco spadlo. Pak se ozve zřetelný zasténání. Klepu, ale nic. Rána doprovozená podivnejma skřekama se ozvala ještě dvakrát, ale na klepání ani moje haló nikdo nereaguje. Šoudruh Kryštof Eder pokračuje ve vytírání.

Poslední dny mi vrtá hlavou Munir. Úplně se do sebe uzavřel. Vždycky to byl takovej malej roztomilej kebab. Tajtrlík a maskot pastáku. Jenže teď se jen mračí a vůbec nemluví. Nejdřív to přikládám místním podmínkám, přece jen je mu furt slabejch patnáct, ale je to divný. Přišel mi vždycky

jako silnej dařbuján. Když se jednoho dne vracím do pokoje pro cigára, vidím, jak leží na posteli a brečí.

„Mohamed, co se děje, vole,“ snažím se zlehčit situačku.

Rychle si utírá slzy, ale dělá jakoby nic.

„No tak, kurva, per to do mě.“

„Nech mě, nic se neděje, prosím, fakt to neřeš,“ kňourá a z nosu mu leze nudle velká jak lochneska.

Dávám mu vytepleně ruku kolem ramen.

„Jasná věc, kdyby ses chtěl svěřit velkému šéfovi, víš, kde mě hledat.

Džihád forever!“ ukončuju rozpustile podivnou konverzačku.

Každej tady má dost svejch starostí. Malej se s tím určitě popere, ať už je to cokoliv. Je to silnej řízek.

Martinovi někdo ukradl empétrojku. Je z toho na dně. Posloucháním muziky si v pastáku jakžtakž udržoval čistou hlavu. I když ten metal, co smaží, je pěkněj shit, tak teď je mi ho líto. Už je toho na něj prostě moc a taky se rozběčí. Krádež tak drahý pohody, jako je empétrojka, se vyšetřuje dost důkladně. Nejdřív se všichni musíme vysvlíct jen do trenáčů a nastoupit do řady. Vychovatelé pak začnou detailně prohledávat všechny možný skryše: tašky, šuplíky, postele, dokonce i rohy koberců, dokud kradenou číčovinku nenajdou. Celou tu dobu stojíme skoro nahý v řadě. Mastač prochází kolem a snaží se nás vyčumět. Když je u mě, nasadím stupidní úsměv.

„Netvař se jak debil,“ prohodí suše.

„ANO, PANE, PROMIŇTE, PANE,“ řvu teatrálně a paroduju tak americký filmáče, kde si vojenský gumy takhle prskaj do ksichtů.

Všechno zakončím ukázkovou salutovačkou.

Mastač mi dá pecku do břicha. Bolestí se skrčím a radši už držím hubu.

Můj fórek samozřejmě nikdo z těchle duševních mrzáčků nechápe.

Knírač je poslední dobou nějaký podrážděnej. Kokot. Vedro mu asi způsobilo opruzeniny. Ještě furt se před náma promenáduje. Když je u Mentosky, obdaruje ji pořádným výčumem. Mentoska znervózní a začne se drbat na bradě. Mastač mu zčistajasna kopne nejdřív do pravý a bleskově hned do levý holeně. Mentoska padá k zemi jak pytel hoven. Todle už těm zmrdům k smíchu přijde. Posranej cirkus. Jakmile dopadá na zem, z jeho špinavejch a prošoupanejch slipáčů vykoukne kus empétrojký.

Švinskej šerlok, tenhle Mastač!

Martin je šťastnej jak blecha. Mentoska dostává tejdenní zákaz telky a jako bonus mu jsou přidělený služby v kuchyni. Končí další líbeznej den.

Murin je den ode dne divnější a já už vím proč. Je asi hodina po večeři a s dvouma gumama uklízím jídelnu. Došel mi saponát. Jdu za vychovatelem, ať mi řekne, kde se tyhle kraviny fasujou. Posílá mě do skladu. Ještě jsem tam nikdy nebyl. Dlouho ho hledám. Jsem hluboko v suterénu, potkat klokana, ani by mě to nepřekvapilo. To už ale nemůžu říct o obraze, kterej vidím za dveřma skladu. Ten mě přímo šokuje. TEN ZKURVYSYN MASTAČ SI HO TAM NECHÁ HONIT MALYM MUNIREM.

Okamžitě na toho hajzla vystartuju: „TY ČURÁKU!“ a moje oldšetrhendka mu směřuje na bradu.

Munir bleskově utíká nahoru. Mastač je bledej jak stěna. Jeho nechutná erekce hned opadává. Moji další ránu s přehledem vykřeývá. Ten bastard je mnohem silnější, takže během malý chvíle mě má na lopatkách.

„JEDNO SLOVO, TY KRIMINÁLNICKÁ ŠPÍNO, JEDNO SLOVO A KONČÍŠ! JE TI TO JAŠNÝ!?“ řve na mě ten zrudnej ksindl a současně mi dává židli na krk.

Sedá si na ni a já se nemůžu ani hnout.

„Ůvědom si, ty hajzlíku, že stačí, abych řekl někomu z těch magorů nahoře a podříznou tě jako podsvinče. Jím už je to jedno. Stačí, abych zařídil, že

jeden z nich nedostane injekci na palici a poštvu ho proti tobě!"

Ta kurva rudne vzteky. Zapaluje si cigáro a snaží se přemejšlet. Za chvíli se na mě kření jak posranej večerníček.

„Ted' půjdeš normálně nahoru a zalehneš rovnou do postele. A ještě jednou ti opakuju, jedno slovo a končíš.“

Konečně ze mě sundává tu blbou židli. Dívám se tomu šmejdovi do očí. On se mi normálně směje do ksichtu! Otáčím se a odcházím přesně podle jeho instrukcí nahoru. Cejtim se jak ožralej. Točí se pode mnou schody. Potřebuju cigáro. Je mi šumák, jestli mě někdo načape, jak si vypaluju zobák přímo v baráku. Ruce se mi třesou tak, že si nemůžu skoro ani zapálit. Teprve když típu druhýho vajgla, se trošku uklidňuju. Jdu do pokoje. První, co dělám, je, že pohledem rychle vyhledám Munira. Ten se na mě taky koukne, ale hned odvrátí oči. Jdem všichni do postele. Nemůžu dlouho usnout a přemejšlim o mámě. Ta by tomu zmrdovi nakopala prdel. Konečně to zalomím.

Ráno se cejtim jak po maratonu. Mám velkej problém vstát z postele. První vychovatel, kterýho vidim, je samozřejmě velkej mistr prznitel.

„Kryštofe, skoč prosím tě do kuchyně zkontrolovat, jestli je už připravený barel s čajem, díky," říká mi, jako by se nechumelilo. To si snad dělá prdel. Héřečka jako kráva. Hned po snídani násilím odtahuju Munira na hajzl.

„JAK DLOUHO UŽ TO TRVÁ?" ptám se zvostra.

UŽ nejsem zvědavěj na žádný kecy.

„Poprvý to bylo před čtrnácti dhama, asi tejden po našem nástupu sem," říká Munir a vzlyká, „včera to bylo potřetí. On mi vyhrožuje, že když to někomu řeknu, tak mě předhodí těm magorům.“

Opírám se o okno a přemejšlim nahlas: „Musíme to někomu říct, co když to ten hajzl dělá už dlouho, proč myslíš, že ho vyhodili od fízlu, dokonce i od bachařů. Musí to bejt nějaký megaúchylák.“

„Jenže on je hlavní vychovatel a vedení by nám to ani nevěřilo," oponuje malej, „víš, kolik kluků takhle obviní vychovatele, kterýho nesnášej. Nikdy bysme mu to nedokázali. On už by si to nějak zařídil. Já se ho strašně bojím."

To já už taky.

Za dvě hodiny nahlašuje jeden z největších bouchačů, kluk, co zabil otčíma, mámu a nevlastního brášku, krádež pětikila. Do hajzlu! Todle je to poslední, na co mám náladu. Zase musíme jen v trenáčích do řady. Přichází Mastač. Chvíli se přehrabuje v pár báglech a pak jde rovnou najisto do mýho šuplíku. Vytahuje tu pětibábu a chybí k tomu snad už jen oslavná fanfárka. Ten zmrď to na mě narafičil. To je jasný. Nejdřív je mi divný, že je to bez trestu, ale potom, co mám od bouchače rozkopanej ksicht, vím, že přesně o todle Mastačovi šlo. Na hajzlu se zbavuju krve, když si to knírač zvesela přifaří.

„To bylo první, a doufám, že i poslední, varování," pronese ledově.

Celej další tejden jsem úplná mátoha, naprosto apatickej debžot. Naštěstí mám nárok na vycházku. Šeru na všechny předpisy. Švatoš mi poslal nějaký chechtáky, takže jdu do dobříšský knajpy. Chlastání o samotě sice nesnáším, ale teď je mi to šumák. Leju do sebe vodu v tempu a intenzitě bolševickýho papaláše. Chci všechny ty sračky spláchnout v chlastu a utopit se ve vlastních zvratkách.

Už jsem notně zbouranej, když co to oko mé nevidí. Mastač vchází do knajpy a sedá si k prázdnému stolu. Jasně, my dva už jsme sehranej tým. Mozek mi už kulhá. Šedám si k němu. Nejdřív je trochu překvapenej a možná se i lekne, ale moc to neregistruju. Ani mi není divný, že mě neprcá za porušení pravidel vycházky. Jen tam tak sedí a čumí. Oba na sebe čumíme. Usmívá se na mě, tak se taky začnu usmívat. Kopu do sebe dalšího tajtrlíka a říkám servírce, ať mi donese dvojtyho, a to i tady mýmu

strejdovi. Furt se na sebe tlemíme jak páreček kokotů.

Exuju dvojitou vodku a pomalu, sotva slyšitelně mu říkám: „Ty vyjebanej bastarde, tady seš možná velkej king, ale mimo zdi baráku jsi jen ubohý hovno. Pamatuj, že já si tě jednou najdu.“

Nehne ani brvou. Chvíli na něj ještě vejrám, pak mu беру dvojitou vodku, kterou jsem mu původně objednal, a zas ji vyexuju. Cejtím, že chlast mě zmáhá víc než obvykle. Až z paty vytahuju kemráka a házím mu ho rovnou do toho jeho ostře řezanýho ksichtu. Pořád se lehce usmívá a kapesníkem si utírá držku. Pár chlapů od vedlejšího stolu se do mě začíná navážet.

„Hele, mladej, zklidni hormon, jo. Ještě ti teče mlíko po bradě a chováš se jak dobytek!“

Ponechávám všechny tydle burany i toho chlíváka ve svejch ubohejch existencích a jdu zpátky do baráku. Jakmile zjistěj, že jsem vožralej, tak mě násilím odvedou na Zdravotku, kde dostávám od vychovatelů pořádněj klystýr a pár pěstovek. Jasně, vy svině, pěkně mě rozsekejte. To je ta pravá ochranná výchova. Ještě na Zdravotce mě hoděj na lůžko a nechaj mě o samotě s pořádnou alkoholovou chrupkou. Druhej den dostávám trest v podobě zákazu všech vycházek až do konce pobytu. Už je mi to šumák. Těch pár dnů nějak vydržím.

Zbejvá jen pět dní. Jen pět dní a končím tady. Čas se teď vleče víc než kdy jindy. Je oběd. Španělskej ptáček s rejží. Samozřejmě, že to nežeru, protože gumy do jídla zase nachcaly. A co hůř, jsou tam okurky v koprovým nálevu. Rejpu se v talíři. Cejtím, jak mi něco leze po ruce. Rychle tam mrknu. Je to vypasenej křižák! Vyjeknu na celou žrádelnu a bleskově pavouka odeženu. Všichni kromě Munira s Martinem se mi gebí. Můžou mi bejt ukradený. Třesou se mi ruce a mám husí kůži. Vlastně ještě jeden člověk se nesmaje – Mastač.

Je asi hodina po večerce a přepadá mě lulačka. Jdu na urináč. Vyklepávám

malýho Kryštofka a najednou mě popadnou čtyři páry silnejch paží. Poznávám, že to jsou gumy z vedlejšího pokoje.

„PUŠŤTE MĚ, VY DEMENTI! CO TO, KURVA, DĚLÁTE?!“ hysterčím.

Jeden z nich mi narve do huby hadr. Můj odpor je ubohej a zoufalej. Bez řečí mě vlečou po schodišti až úplně nahoru. Dveře 717 tentokrát nejsou zamčený. Vevnitř hoří několik velikejch svíček a uprostřed na židli sedí Mastač. Proto nikdo nereagoval na obraz v kamerách. Službu má ten zmrd. Jenže ON je mi teď ukradenej. Neuvěřitelnej smrad celý místnosti mi vhání slzy do očí, pohled mám teda trochu zastřenej, ale stejně TO vidím! CO TO KURVA JE! Na zemi leží něco, co je torzo mladýho kluka. Chyběj mu všechny končetiny. V očních důlkách se blýská jen bělmo a na místě, kde by měly bejt uši, je jen zjizvená kůže. Pusa vypadá nezvykle, protože jí chyběj rty. Díky tomu jsou dobře vidět mezery po chybějících zubech. Nos není vůbec. V tomhle smradu je to jenom dobře. Všude se válej hrnce plný výměšků.

„Dobrý večer, Kryštofe,“ říká s úsměvem knírač, „tak si u nás udělej pohodlí.“

Dvě gumy mě držej a kroutěj mi ruce za zádama. Třetí géčko přisouvá lavici, na kterou mě přinutěj si lehnout. Obličej mám jen pár centáků od zdeformovaný postavy na zemi.

Mastač si stoupne a s vážností univerzitního profesora začíná svůj výklad: „Toto je Lukášek,“ ukáže na šloního muže, „úřední šiml ho dovál až k nám, nikdo totiž neví, co s ním. Od narození je těžce retardovaný, hluchoslepý, takže můžeš klidně křičet, odsud tě nikdo neuslyší, on už vůbec ne. Je to takový náš maskot.“ Odmlčí se a zničehonic do ubohýho torza na zemi silně kopne. Očumující gumy se můžou uhejkat. Šloní muž ze sebe vydá jen skřeky a z pusy bez pysků mu vyprsknou sliny. Nevěřícíně koukám na tudle dantovinu. Každá guma mě čapne za jednu končetinu. Jsem úplně

bezmocnej. Mastač se svym neopakovatelně slizkým stylem uchichtne a sklání se pro nějakou krabici. V té krabici je skleněná nádoba a v ní...

„NĚ, PROŠÍM, PROŠÍM VÁS, NĚ, PROŠÍM, JÁ NIKOMU NIC NEŘEKNU, JEN TO HLAVNĚ PROŠÍM VÁS NEDELEJTE. PANE VÍZKU, JÁ SE STRAŠNĚ MOC OMLOUVÁM. POMÓÓÓC“ řvu ze všech sil, ale tady nahoře to není nic platný. Mastač vyndává ze skla obřího chlupatýho pavouka.

„JÁ SE STRAŠNĚ MOC OMLOUVÁM, PROŠÍM VÁS, NĚ,“ křičím ještě naléhavěj. To už mi s tarantulí krouží nad ksichtem. Z očí mi vytrysknou slzy. V kalhotách mám mokro. V první chvíli ani nepostřehnu, že jsem se pochcal. Snažím se gumám zbytkem sil vzepřít, ale oni se tomu jen chrochtavě geběj. Shrnou mi tričko a dávaj mi tu chlupatou svini přímo na hrudník. Cejtim, jak se mi po kozách pomalu šouraj čtyři páry nohou. Už řvu tak hystericky, že mi jedna guma na příkaz Mastače zas ucpává hubu hadrem. Knírač si z kalhot vyndává ztopořený péro a začne masturbovat nad mojí hlavou. Ze všech sil se škubu. Pavouk mi teď leze ke krku a já mám pocit, že zešílim. Už chápu, proč Šmiták ve stojedničce povolil. Mastač už to nemůže vydržet a levou rukou posouvá tarantuli přímo na můj nos. Nemůžu dejchat. Zatímco Mastač levou rukou naviguje osminohou příšeru, pravou rukou si furt honí ptáka. Ve chvíli, kdy mi pavouk jednou nohou stojí skoro v nosní dírce, si Mastač konečně ulevuje a svym horkým a smradlavým semenem mi kropí ksicht. Gummy do mě začnou zběsile kopat. Už jsem jen kousek od sladkýho omdlení, takže na jejich kopance reaguju apatičtěji. Na jedno oko už vůbec nevidím, ale tím druhým registruju, že jsem zas jen na pár centáků od Lukáška. Vidím, cejtim a slyším jeho prudký oddechávání a sípání. Gummy už moc neba do mě kopat. Vyndaj ptáky a sborově mě pomočej. Mastač, kterej má péro vyndaný už delší dobu, se k nim přidá. Je mi to jedno, jediná důležitá věc

je, že schoval tarantuli zpátky do skla. Mastač vytahuje ze svejch manšestráků polívkovou lžící a vrchovatě nabere z jednoho hrnce Lukáškověch sraček. Jakmile vidí, že z posledních sil vrtím hlavou a sveřepě tisknu rty k sobě, natahuje ruku zas k báni s pavoukem. Znova se rozbulím a otvírám pusku. Mastač mi lžící narve až do krku. Dávicí reflex a pachut' sraček zafunguje okamžitě. Moje blití je doprovázený další sadou kopanců. Mastač se neúčastní, sedne si na židli, mazlí chlupatou svini a usmívá se nad půlnočním tanečkem svejch svěřenců. Na jeho povel sfouknou svíčky. Všichni zničehonic odcházej. Nejdřív je slyšet dupot bot po schodišti, ale pak už je ticho.

Ticho a černočerná tma. Rytmicky se ozývá jen Lukáškovu dechání. Snažím se svoje dechání synchronizovat s tím jeho. Nejdřív to jde, ale pak začne vzlykat a dlouze sténat. Z posledních sil se dostanu na všechny čtyři. Jdu po zvuku a po hmatu. Když moje ruce naražej na Lukáškovu tělo, začne se jeho trup zběsile zmítat nahoru a dolů, zesílí neartikulovaný zvuky, zní to jak kňučení štěněte. Nahmatám jeho trup, sednu si do tureckýho sedu, uchopím Lukáška, jako by byl mimino. Kývám se ze strany na stranu a celou dobu ho jemně hladím po zbytku jeho těla i hlavy. Přestává kňučet. Cejtim, jak se mu zklidňuje pulz. Pořád ho hladím. Už jen zlehka sípá, ale i to po chvíli přestane. Rtama, který mám od jeho hoven, ho políbím na čelo a na obě tváře. Torzo člověka působí klidně a spokojeně. Jako spící batole. Dám mu pevně ruku přes pusku a čekám. Za malou chvíli sebou začne panicky ošívát, ale držím pevně. Když je po všem, jemně ho položím na zem a polykám svoje slzy.

Probouzím se na zdrávce až dopoledne. Mám horečku a je mi zle. Okamžitě hážu šavli na podlahu a volám zdravotnici, aby mi podala kýbl. Neochotně mi ho nese a já několik minut zvracím.

Nebyl to sen. Všechno se to stalo. Ze včerejší noci si pamatuju každěj

detail. Jen nevím, jak jsem se dostal až sem. Ještě čtyři dny. Ještě čtyři zkurvený dny.

Tady to končí. Pak už jsem nepsal. Zbytek past'áku jsem strávil na zdrávce. Munira ani Martina už jsem nikdy neviděl a ani po tom netoužím. Nikdy jsem se nikomu nezmínil o tom, co se tam stalo a asi pořád děje. Na otázky většinou odpovídám neurčitě. Deník si ale čtu každý den. Každý den! Ne že by šlo na něco z Horovic zapomenout, ale v rámci mého plánu mi to přijde důležitý.

Jdu zpátky na pokoj a znova si pročítám protokol z nehody. Musím se smát. Naše cesty se zas potkaly. Už potřetí. Zbejvá čtvrtý krok. Ten poslední a nejdůležitější. A žádné policejní protokol na tom nic nezmění.

Kostohryzka mi v Motole dohodila džob lapiducha na dětském. Už léta samozřejmě nejsem její klient, ale ze starý známosti si na mě vzpomněla. Prej jsem jí vždycky přišel něčím zajímavej. No nevím. Moh' jsem si vybrat mezi psýchou a onkoláčkama. Vybral jsem blbárnu. Nejdřív jsem teda musel vypláznout sedm táců za potvrzení bezúchylnosti. Sedmička je sice podstatná část mého platu, na druhou stranu po zkušenostech s dětskejma zařízeníma tuhle povinnost kvituju.

Moje facha spočívá v tom, že uklidňuju malý aut'áky, když maj záchvat, nebo dohlížím v žrádelně na anorektičky, aby zbaštily všechno, co jim doktůrci předepíšou. Dokud nesežerou půlku rohlajzu, nepouštím je ani na krok. Na tuhle práci doktorát z jaderný fyziky opravdu nepotřebuju. Platěj málo, ale nepředřu se a má to i svý bonusy. Nedávno se právě jedna anorektička snažila vyvlíct z povinnýho zbaštění knedlíku. Šla na to lživě a pod stolem mi nahmátla poklopec. Knedlík jsem nenápadně sežral. Na oplátku mi to udělala ve svém pokoji, když jsem jí měnil žárovku. Tahle dohoda nějakým způsobem funguje dodnes, takže když už mám plnej pytlík, jednou za čas mi ho vyklepe a stojí mě to jen to, že jim její baštu. Ani nevím, jestli už ta musulmanka má šukací průkaz. Doufám, že jo. Protože kdyby to prasklo a jí bylo čtrnáct, musel bych si hodně rychle shánět advokáta. A jak se znám, byl by to spíš advokakáč. Tydle hubeňourky jsou stejně zvláštní. Místní ůči si mi na kouřovejch pauzách stěžujou, že mentálky nechtěj při výuce sedět, že chtěj jen stát. Maj prej tak pocit, že víc shazujou kalorie nebo co. A jakmile zazvoní, tak hned vystřelej na chodbu, kde choděj jak smyslužbavený, protože si myslěj, že tím taky hubnou. Prostě veškerej volnej čas tráví pochodem, při kterým se dostanou do transu a

nevšímaj okolí. Každý, kdo se jim postaví do cesty, je nemilosrdně odstrčený třicetkilovou sýkorkou. Dokonce ani ředitelka se neodvážá vstoupit jim při jejich mašírování do cesty.

Pak tu máme smažky, sociofobiky, chronický depresáře – u těch je zajímavý, že jde jen o kluky. Poslední dobou přibývají sebepoškozovačky. Tahle móda je taky zajímavá. Emaři prej chodí každou sobotu na Petřín, kde holky i kluci společně brečej, aby veřejně projevovali emoce. Sebepoškozovačky jsou pěkně nadrbaný. Kluci mi říkají, jak za nima v noci holky choděj na pokoje a doslova je nutěj k tomu, aby je oprcali. Je to prej dost o hubu, protože když je načape někdo z vedení, jsou okamžitě vyloučený.

Poslední kategorii tvořej mládežníci, který se sem dostali z nouze, protože jejich rodiče jsou třeba alkáči. Pro někoho je klinika zase přestupní stanicí mezi děčákem a pastákem. Nejkurioznější je pro mě případ jedný sedmnáctiletý buchtý. Šla raději do blbárny, než aby musela sdílet pokoj s matkou, která měla potřebu píchat se svým novým nabíječem přímo před dcerou.

Na zdejších harantech se mi líbí jejich soudržnost. Věděj, že jsou v blbě situaci, proto se snažej navzájem si co nejvíc pomáhat. Šikana je tady tabu. Oproti Horovicím velká lambáda.

V hierarchii personálu jsme úplně nejniž, ale neustále po ruce. Mý kolegáčci jsou většinou studenti nebo dementi z posiloven. Každý učitel, vychovatel nebo doktor má u sebe pager, kterým se s náma spojí, když například děcko dostane záchvat a je nebezpečný pro sebe i okolí. Lapiduch musí nasprintovat a poradit si s tím. Poslední akce před mojí nehodou byla, když si klučina s maniodepresivní psychózou zničehonic stoupl před zeď a začal o ni mlátit hlavou. Pták jeden datlovitej!

Všechno se změnilo před třema tejdnama. Sedím, svačím, čumím. Přišla ředitelka a představila mi nového kolegu krekra – kretěna k ruce. JO, BYL TO ON! Shledání po deseti letech. Nejkrásnější bylo, že mě nepoznal. Mám deset let navíc, bůhvíkolik kil a vousy nahoře, vlasy naopak dole. Já bych tu píču poznal snad i po hmatu. Ostře řezanej ksicht furt zdobí smeták, jen trochu šedivější. Má to prej už za pár, tak chce na starý kolena něco klidnějšího. Podali jme si pracky, u čehož jsem jen zamumlal svůj křestní jméno. Buď je reinkarnace Lawrence Oliviera, nebo mě fakt nepoznal.

Zachovávám klid. Všechno jsem mu ve faše ukázal a vysvětlil, a dokonce jsme začali chodit i na pivo. Stýkám se s ním mnohem víc než se Svatošem. Je to sice paradoxní, ale Svatoš patří do světa před TÍM. No a jak tak chodíme na pivko, začal jsem sondovat jeho minulost. Stačilo vždycky pár škopků a už to z něj postupně vylejzalo. Před revolucí byl

esenbák. Po převratu ho vyhodili, prej za nerespektování nadřízených. Když mi to vyprávěl, musel jsem se v duchu smát. Jako mnoho dalších bejvalejch esenbáčků i pan sadista Vízek nastoupil do vězeňské správy jako bachař. Na konci devadesátek ho ale inspekce ministerstva vnitra nespravedlivě (!!!) obvinila z činnosti ve vězeňském lichvářském gangu, tak nastoupil do pastáku. Práce s dětma ho prej bavila a naplňovala. To jsem v duchu jen potvrdil. Ženu nemá, protože žádná údajně nestačila jeho apetytu – opět souhlas. Bydlí sám a je spokojenej.

Když mi tak občas ožralecky vyprávěl o svym životě, nenápadně jsem vyžadoval víc informací o pastáku. Nenechal se dvakrát pobízet, obzvlášť když jsem mu k vyprávěnkám ochotně objednával kořalku. Mluvil o tom, jak bylo někdy třeba kluky zlomit, že to bylo vždycky pro jejich dobro a že má svědomí čistý. Čurák.

Čas běží. Tělo se hojí, duše ne. Hříbek i Dekar se se mnou už skoro vůbec nebavěj. Od návštěvy poldy s protokolem z nehody mám v hlavě zmatek a přemejšlení mě tak zaměstnává, že ignoruju dědkovo nadávání na čmoudy, pupkáčovo mlaskání a chrápání, a dokonce i TV Šlágr.

Mastač mě v posledních třech dnech vždycky navštívil. Cestou na směnu nebo z ní donese pokaždý žrádlo, cigára, a dokonce pornáče. Je to paradox. Můj nejlepší přítel.

Každý potřebuje nějakou jistotu, jenže já se nemám o co opřít. Moje budoucnost bude nikoli tvořivýho, ale destruktivního charakteru. A jaká bude budoucnost po týdle budoucnosti? Nemám šajna.

.....
Mgr. Ludmila Kostohryzová stejně jako každé jiné ráno vyndala z poštovní schránky Lidové noviny a usedla k jídelnímu stolu. Namazala si jahodovou marmeládou máslový croissant a do šálku nalila vařící černou kávu upraženou v lokální pražírně. Zběžně začala novinami listovat, ale na straně šest ji zaujala drobná fotografie mladého muže ve smutečním obleku. Mladík stál za řečnickým pultem. Nasadila si brýle, aby se ujistila, ale ano, nebylo pochyb. Byl to Eder. Vždycky pro něj měla z neznámého důvodu trochu slabost. Dokonce mu před několika týdny zařídila přes jisté konexe práci. Sice nekvalifikovanou a nepříliš lukrativní, ale Kryštof si se svou minulostí nemohl moc vybírat. Mgr. Ludmila Kostohryzová kousla do máslového croissantu s jahodovou marmeládou, sousto zapila stále ještě horkou, ale nikoli už vařící černou kávou upraženou v lokální pražírně a jala se do čtení článku. V titulku stálo:

POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ SE ZAVRAŽDĚNÝM HRDINOU

Včera v dopoledních hodinách se několik blízkých příbuzných a přátel naposledy rozloučilo s Lubomírem Vízkem. Bývalý policista a vychovatel byl před týdnem brutálně zavražděn 18 bodnými ranami dosud neznámým pachatelem (viz LN 153/13). Vízkovo jméno veřejnost zaregistrovala v souvislosti s udělením Ceny Michala Velíška, na niž ho nominoval sám zachráněný Kryštof Eder (na fotografii).

3 AUTORSKÝ KOMENTÁŘ

3.1 Geneze díla, prvotní motivace, autobiografické přesahy, autorský postoj

(pozn.: *Lexém „dílo“ chápejme v tomto pojednání bez hodnotícího příznaku.*)

Novela uvedená v této bakalářské práci je druhou verzí textu, který jsem napsal již před několika lety. Část této autorské sebereflexe se bude zabývat komparací těchto dvou verzí. Zároveň budu zdůvodňovat stanoviska vedoucí ke **změnám** (jakožto důkazům autorské nezkušenosti), které provázely tvůrčí práci od prvotního nápadu až po zde uvedený prozaický text. Podkapitoly v autorském komentáři budou tedy reflektovat nejen **varianty** (tedy dílčí změny) textu, ale především změny celkového pojetí, autorské strategie a estetického záměru, tedy již zmíněné dvě **verze** díla.

První klíčová otázka zněla, co mě k napsání této novely **motivuje**. Obecně se považuji za člověka milujícího uměleckou tvorbu a umění slovesné je s ohledem na překážky vnější reality jedno z nejsnadnějších – mám na mysli akt uskutečnění, kdy nehodnotím (uměleckou či jakoukoli jinou) kvalitu. Člověku v zásadě nebrání nic k tomu, aby psal. Oč těžší to mají například divadelníci či filmaři. Píši tedy „do šuplíku“, popřípadě své přátele obdarovávám krátkými miniprózami vztahujícími se k jejich osobám. Pro svou dceru píši již přes dva roky pohádkovou knihu na pokračování.

Novela *Fuck off a řetěz* má však mezi těmito texty výsadní postavení. Cítím ji jako nejvíce osobní. Před psaním samotným jsem tedy řešil etická a estetická dilemata, do jaké míry půjde o ztvárnění fikčního světa a kdy už o **autobiografické přesahy**. Druhou verzí novely jsem napsal velice spontánně během dvou dnů a tří nocí (základní rozvrh mi dodala první verze – tu jsem psal přibližně dva měsíce – měl jsem ji však již pouze v paměti, protože jsem ji po letech uležení po prvním přečtení smazal) a zjistil jsem, že na rozdíl od první (smazané) verze nemám žádný problém s převáděním reality do fikčního světa. Naopak se v průběhu psaní (nejčastěji volného psaní) ukázalo zajímavé pravidlo, že čím více se snažím inspirovat reálným zážitkem, o to více nakonec „sklouzávám“ k zajímavějším fantaziím. Zjednodušeně řečeno: tím, že jsem se rozhodl problematiku autobiografičnosti ignorovat, sama zmizela, respektive začalo docházet k **autostylizaci**, kdy jsem Kryštofa záměrně odchyloval od své biografie. V rámci subjektivity tedy docházelo k objektivizaci.

Před psaním samotným jsem si ještě vymezil **autorský postoj**, kdy jsem od začátku zamýšlel vyjádřit vztah k **realitě** na základě obtížného balancování mezi vážností s humorem.

3.2 Žánrové vymezení

Má fabulovaná próza má krátký rozsah. Expozice první části může působit jako podklad šířeji založeného textu, například románu, tato zhutněnost je ale nabořena (záměrně) ostrým přechodem k prudce zrychlenému vypravování směřujícímu k rozuzlení. „Čistota“ žánru je navíc narušena vícero úvahami (zcela zastavujícími děj) a dějovými odbočkami. I přes výše uvedené se budu v komentáři držet označení **novela**. Otázku žánru ve smyslu „literárního žánru“ jsem před psaním neřešil – stejně tak, jako že se bude jednat o prózu, což pro mě bylo zcela automatické. Mnohem podstatněji jsem předem promýšlel žánrovou variantu, ladění své prózy, již jsem chtěl konstruovat jakožto text **deziluze**, text totálně a nemilosrdně **realistický**, **naturalistický**, nic **neskrývající**, zároveň **introspektivní**, ale i **humoristický** a **generační**. Zda jsem toho v některých ohledech dosáhl, je mj. jedna z otázek tohoto rozboru.

3.3 Vnitřní motivace

Sepsání tohoto konkrétního vyprávění vzešlo z těchto **vnitřních motivací**:

- a) Prostřednictvím literárních postav (především tedy Kryštofa) **vyjádřit určité názory** na obecné věci (umění, politika, média); vylíčit dojmy, které zachytávám (například na ulici); reprodukovat **diskuse**, jež jsem vyslechl; vzpomenout na určité **historické události** (listopad 89) dětskýma očima; vyjádřit **fantazie a sny**.
- b) V rámci současného trendu (určitou pokleslost tohoto záměru si uvědomuji) **glorifikovat** dětství a mládí 90. let 20. století, a to především k poměru se světem dnešní mládeže. Snažil jsem se o jakousi generační výpověď dnešních třicátníků, což zní celkem pateticky.
- c) Vyjádřit konkrétní **zážitky a zkušenosti** z prostředí dětského zařízení ústavní výchovy a psychiatrické léčebny.

V souvislosti s posledním bodem považuji za důležité zmínit, čím by novela **neměla** být – mým záměrem rozhodně nebyla kritická sociologická sonda. Textové pasáže z obou výše zmíněných ústavů jsou z hlediska děje čistou fikcí založenou na znalosti prostředí. (Oproti tomu znervózňovat by mělo, že postavy Mentosky i Lukáška – podle mého dvě nejvíce zneklidňující figury celého příběhu – mají svůj reálný předobraz...)

3.4 Téma(ta) a motivy

Ruku v ruce s vnitřními motivacemi uvedenými v předchozí podkapitole přede mnou vyvstávala hlavní témata, jež jsem chtěl v textu zpracovat. Ačkoli je to pro žánr novely netypické, snažil jsem se text profilovat spíše polytematicky, a to konkrétně prostřednictvím dílčích témat **legendarizace minulosti**; **kritika současnosti**;

institucionální výchova. Tato sub témata mají být zastřešena v rámci jednoho nad tématu, které novelou prostupuje a je i východiskem zápletky – **dobro x zlo, vina, pomsta x odpuštění, život x smrt.** Tyto abstraktní pojmy byly zosobněny postavami hlavního hrdiny, jeho rodičů, přátel a vychovatele Vízka. Karel Čapek prosazoval, že dobrá próza by měla obsahovat některé z těchto tří témat – láska, cesta, boj. A právě prolínání osudů Kryštofa a Vízka má představovat onen boj.

Subtémata jsou prostoupěna mnoha motivy, které vlastní dílčí témata mozaikovitě strukturuje. Jejich zastoupení jsem měl už předem rozvrženo a taxativní výčet vypadal takto: *média, popkultura, reminiscence na osobní a politickou historii, moderní technologie, současný životní styl, genius loci panelových sídlišť, stádovité cestování po zahraničí, drogy a jejich kultura, porno, sex, perverze, deviace, násilí, (i)racionální strach, subkultury, nedostatek lásky a citové deficit celkově.* Během psaní druhé verze textu jsem se během nočního volného psaní dostával chvílemi do euforického transu, kdy jsem jednotlivé motivy obmýšlel, měnil, doplňoval, popřípadě vyřazoval – vše pouze intuitivně, instinktivně – po několikahodinovém odstupu a následné revizi jsem výsledek organizoval.

S ohledem na obsah mluvních aktů měly motivy rozličné ladění svých komunikačních funkcí. Kryštofův vnitřní monolog jsem modeloval většinou jako expresiva vyjadřující jeho psychický postoj ke světu. Většinou šlo o různé projevy (ne)sympatií – *média, popkultura...*; vyznání – *sídlíšní genius loci...*, atd.

Některé motivy byly dominantní (*reminiscence*), jiné návratné (*současný životní styl*), další třeba jen epizodní (*cestování*).

Charakterizační motivy v podobě např. *citového deficitu* či *úvah o moderních technologiích* tvořily plán postavy. Dějové motivy (*reminiscence, strach, násilí...*) tvořily příběh a popisné motivy (*sídlíště, výchovné instituce...*) tvořily časoprostor.

Jednou ze snah, těžko konstatovat, zda úspěšnou, bylo v rámci textu měnit určitá témata ve svůj opak – nepodstatná cesta na Brněnsko mění Kryštofův život (výchovný ústav); zlo (Vizek) se na konci novely modifikuje v dobro (zachrání Kryštofovi život, navštěvuje ho v nemocnici); Kryštof (i přes asociální jednání a nezpochybnitelnou kontroverznost spíše figura kladná) se na konci stává (potencionálním) vrahem dvou lidí.

3.5 Intence a funkce

Každý autor si před svou tvorbou vytyčí, jaký má mít jeho text vlastně myšlenkový obsah, autorský záměr. Intence je úzce spjata s tématem. V případě této novely jsem si před samotným psaním stanovil její smysl v **obdivu k dětství, mládí a v nevíru v současné**

chápaní abstraktních pojmů, jako jsou úspěch, sláva, prestiž a lidské vztahy (v obecném smyslu, nikoli milostném). V druhém plánu jsem se snažil vyjádřit **ideu individuality a svobody v dichotomii se stádností a autoritou, která navíc není podložena morálními kvalitami.** Prostřednictvím zápletky jsem zamýšlel **apologii oprávněné msty.**

Mým záměrem nebylo být objektivní a konstruovat modelové situace, na nichž bych analyzoval otázky společnosti, všechny zde zmíněné motivy a nadnesená témata jsou nahlíženy optikou jednotlivce – proto jsem (na rozdíl první verze) užil formu vnitřního monologu.

Obdobně jako u smyslu díla, ujasňoval jsem si ještě před tvorbou samotnou, jaké **funkce** by měl text nést.

Primární **estetickou funkci** jsem se snažil podložit (vedle vyprávění příběhu) například jazykovým ozvláštněním, popřípadě grafickým rozlišením deníkového záznamu. Ale chtěl jsem sledovat i další funkce literatury. V rámci **kognitivní funkce** byly mým záměrem reference o často tabuizovaných tématech (drogy, erotika, ústavní výchova...). Svým způsobem jsem plánoval tuto funkci realizovat i prostřednictvím **intertextovosti** (viz příslušná kapitola).

Vedle snahy o jazykovou komiku, na niž jsem od počátku kladl značný důraz (viz podkapitola **Jazyk a styl**), jsem plánoval, aby se v textu ruku v ruce s danými tématy a motivy projevila **funkce etická** – Má Kryštof právo na pomstu? Je postavou kladnou, nebo s ohledem na společenskou asociálnost spíše zápornou? Vlastně i užití vnitřního monologu mělo za cíl čtenáři vnuknout, že morálka a smysl pro spravedlnost jsou významnější témata než drobné vandalství a sebedestruktivní životní styl. V rámci svých úvah o současném světě vyjadřuje svým způsobem varování, popřípadě apel (osvětimská reality show, pubescenti závislí na sociálních sítích či pornografii atd.). Postava Kryštofa se dá však chápat svým výstražným příběhem (pokud ne, zklamal jsem) i jako memento před nenaplněným potencionálem.

3.6 Titul

Ruku v ruce s vnější podobou knihy je titul první (a někdy i zásadní) kontaktní prostředek mezi dílem a potencionálním čtenářem. Volba tohoto segmentu by tedy neměla být podceňena. Název je (měl by být) součástí významu díla.

V mém případě byl název **poslední** autorský počín. Užití vulgarismu může být z mnoha důvodů samozřejmě kontraproduktivní, ale s ohledem na celkové vyznění mého textu by modelového čtenáře neměl odradit. Rozhodl jsem se pro titul **metaforický**, kdy lexémy

fuck off, řetěz symbolizují nejen dílčí motivy Kryštofovy životní etapy (punk, anarchismus), ale i téma jeho životního postoje (pesimismus, zloba, agrese, smutek). V prvním plánu (otázkou je, zda rozklíčovatelném...) jde však o titul **metatextový**, v němž ironicky odkazují k Nezvalově sbírce *Sbohem a šáteček*.

3.7 Intertextovost

Intertextovostí jakožto podvojným znakem jsem poukázal na sebe jako na pisatele i čtenáře (diváka) – v druhém případě už ale nejde o mě jako o autora, ale o postavu Kryštofa. Intertextové odkazy jsem užil s těmito **třemi záměry**:

a) Prostřednictvím Kryštofova vnitřního monologu mají buď **kritizovat** současné mediální prostřední a současnou audiovizuální tvorbu, nebo naopak **glorifikovat** tvorbu devadesátých let, k níž se Kryštof ve svých úvahách (legendarizujících minulost) opakovaně vrací.

b) Rafinovaněji mají působit (bylo to mým záměrem) intertextové odkazy skrytého charakteru, v nichž Kryštof replikováním **demonstruje určitou čtenářskou a diváckou zkušenost**. Prostřednictvím těchto odkazů jsem chtěl poukázat na Kryštofovu jistou erudici – která je často v opozici s jeho asociálním jednáním. Hned v druhé větě novely: *Mrky, mrky, nudný a spartánský zařízení interiéru se odhaluje čím dál tím víc* dochází k záměrnému plagiátu, kdy citoslovce na začátku výpovědi odkazují k promluvám Alexe z Burgessova *Mechanického pomeranče*. K pretextu odkazuje i titul novely (viz podkapitola **Titul**). K odkazu na literární souvislosti dochází při přezdívaní primáře na Umberta Eca či metonymickým výčtem levicových autorů, které čte Kryštof v době svého koketování s anarchismem. Rafinovaněji (snad) působí odkaz ke slavnému citátu W. Churchilla o socialistickém smýšlení mladých lidí: *Buldoček Churchill měl v tom svym slavnym citátu ale pravdu, a to mi nebylo zdaleka ještě ani dvacet, natož třicet*. Další metatexty odkazují k pretextu někdy více, někdy méně skrytě:

- *Je už večer a autobus nás vyhazuje před velkým barákem, kterej vypadá, že brzo bude následovat hajdu rodu Usherů.*
- *Já to nejčastěji řeším návštěvou hajzlu, kde zavzpomínám na slavnej striptýz božský Sophie, kterej dělala pro šampóna Mastroianniho...*
- *„Toto je Lukášek,“ ukáže na Sloního muže...*
- *Nevěřicně koukám na tudle dantovinu.*
- *Už chápu, proč Smiřák ve stojedničce povolil.*

c) Velice často byl mým záměrem **komický efekt**:

- *Samo že mi vždycky seberou zapík. Jestli to tak půjde dál, budu muset hrábnout do zdejší bibliotéky a připomenout si, jak to řešil Kopčem s Veverčákem.*
- *Mentoska dostává prášky na spaní. Dobrou noc, strýčku Fido. Dobrou noc, děti.*
- *Z Mentosky se díky oblbovákům stala Šípková Růženka.*
- *Majitel eléva okamžitě vyhodil a vše nahlásil na učiliště. Úchylnému Sweeney Toddovi z toho ruplo v kouli a rozmlátil půlku učňáku, pak následoval rychlej převoz do suterénu Tesca.*
- *Dal bych nevim co za pár minut barytonovýho pohlazení od Alfréda Strejčka.*
- *Svůj bažant odhazují v dál. – zde jsem užil tzv. **parafrázi** dnes už okřídleného úsloví z Cyrana.*
- *Kuchařina pro mě byla jasná volba. – opět parafráze (reklamy)*

Komicky by měly působit i Kryštofovo „pokřtění“ Vízka na Mastače – zde jsem se inspiroval Cobainovou písní *Mr. Moustache*, a **apelativizace proprií** (*kožak, mengele, nostradamus, šerlok*).

3.8 Jazyk a styl

Již v přípravné fázi obou verzí textů jsem věděl, že dominantní roli v mé próze bude mít jazyková složka. Tato podkapitola tedy bude pojednávat o akcentaci **jazyka** jako systému a jeho vlivu na estetické účinky, kdy měl estetizovaný jazyk demonstrovat mou jazykovou invenci.

Intencí u první verze bylo důmyslně kombinovat spisovnou vrstvu s nespisovnou s tím, že první jmenovaná byla spojena s perspektivou nadosobního vypravěče, jenž měl v erformě postupně vyjevovat Kryštofovu minulost prostřednictvím standardních jazykových pravidel, a nespisovná s vnitřním monologem, kdy bylo původním záměrem přiblížit čtenáři Kryštofovu současnost skrze promluvy v ich formě. U obou verzí text v ich formě všechny snahy o vzornou češtinu rovnou vzdával a ukazoval se čtenáři v celé své autenticitě. Odpoutal jsem se od jakékoli slohové květnatosti a pomocí nejsyrovějších výpovědí jsem se pokusil co nejkonkrétněji zprostředkovat čtenáři Kryštofovy zážitky, jež mohou na někoho působit vulgárně až urážlivě. V expresivním projevu jsem mísil slang, argot a v neposlední řadě i slovní novotvary, které jsou pro Kryštofa typické. Právě jazyk zde může (měl by, byla to jedna z primárních motivací) fungovat i jako zdroj specifického humoru.

Při revizi původní verze jsem zjistil tato **pochybení**:

- Vulgarismy často nebyly funkční, jejich nadužívání vedlo ke zploštění a znivelizování vyličených pocitů.

- Zkomoleniny a novotvary netvořily homogenní autonomní, jednotný jazykový terén.
- Střídání *er* a *ich* formy – resp. přímého a autorského vyprávění bylo nedůsledné. Spisovná vrstva nebyla jednolitá – některé věty postrádaly výraznou elasticitu (často vinou nevhodného slovosledu) a do lexika pronikaly nespisovné výrazy, což vedlo ke stírání kontrastní funkce této vrstvy.

Poučen z této revize, vytyčil jsem si (v rámci okolností spontánního psaní) tyto obecné cíle:

- Střídání popisu a vnitřního monologu mělo být poučené, nikoli nahodilé, výstavba si většinou měla uchovat svěžest a humor.
- Jazyk v pásmu hlavní postavy se měl projevit jako slohově hravý a nápaditý.
- Chtěl jsem se vyvarovat jazykově stylistických kliše.

U druhé (výsledné) verze jsem se zaměřil především na vnitřní monolog hlavního protagonisty. Mentální obsahy jsem tedy vyjadřoval nespisovně, abych tuto vrstvu pouze na konci v rámci epilogu zkombinoval (po vzoru například *Války s mloky*) se spisovnou vrstvou, jež měla ruku v ruce s rozuzlením zápletky demonstrovat užití publicistického stylu. Tento epilog byl i snahou o **variabilitu** stylu.

Kryštofův monolog měl vyjadřovat prosté pojmenování, někdy obrazné, vzhled do jeho nitra a svou spontánností a asociativností by snad mohl vzdáleně připomínat Švejka či hrabalovské figurky.

Vyjma již zmíněného epilogu se jazyková rovina vyprávění liší ještě v deníku a v promluvě vyšetřujícího dopravního policisty.

V rámci deníku jsem musel zohlednit časoprostor, kdy Kryštofovo rozpětí slovníku ovlivnil věk – byl o deset mladší, než když se s ním čtenář setká v nemocnici poprvé, a bezútěšné prostředí výchovných ústavů. V deníku jsem užil standardní přímou řeč. Vedle Kryštofových promluv, kdy se dikce jeho vnitřního monologu měla lišit od svého budoucího „já“ méně nápaditým a pestrým slovníkem (ale o to vulgárnějším), se zde objevovaly i promluvy ostatních chovanců a vychovatele Vízka. U chovanců (typu „gum“) mělo užití přímé řeči jasně signalizovat jejich charakteristiku. U Vízka platilo to samé s tím, že užití standardní jazykové vrstvy mělo vyjadřovat jeho ironii, sarkasmus a dichotomii mezi vnějším projevem a amorálním nitrem. Funkcí dialogu v deníku bylo znázornění sporu a zobrazení děje, kdy jsem chtěl těmito akčními dialogy výrazně děj dynamizovat.

U vyšetřujícího policisty jsem také užil přímou řeč, tentokrát však záměrně v moderní grafické podobě (pouhým užitím pomlčky), kdy jsem chtěl i tímto způsobem naznačit časovou proluku mezi dobou deníku a současností a zároveň podtrhnout jistou zrychlenost a dynamiku dnešní doby. Přímá řeč je jednostranná, protože Kryštof je v této rozmluvě submisivním partnerem a reaguje pouze vnitřním monologem. U policisty dochází k míšení stylů, kdy vedle prostěsdělovacího stylu užívá i styl administrativní a svým neobratným pokusem se pokouší i o styl umělecký. Zařazení přímé řeči v tomto konkrétním případě mělo zdůraznit důležitost momentu, kdy se postupně začínala projasňovat zápletky.

Klíčovou otázkou bylo, jak si stanovím jazykovou rovinu protagonistova vyprávění a jaké bude **rozpětí jeho slovníku**. Toto rozpětí mělo být reflektováno v rámci následujících rozporů:

přirozená inteligence a morálka – sklony k asociálnímu jednání

samovzdělávání (činnost v anarchistickém hnutí a četba) – nedokončené vzdělání

sounáležitost s přáteli a se slabšími jedinci – citové deficity a absence rodiny

Kryštofovou řečí jsem snažil o tzv. **totální realismus**. Vnitřní monolog, ale i dialogy v deníku se snažily vyjádřit **expresivním**, ale zároveň bohatým slovníkem (prostřednictvím slangu, argotu apod.) **autentičnost** postav a prostředí.

Jako jistá stylová anomálie mohl působit rozpor u popisných částí textu, kdy postavy či prostředí jsou popisovány velice stroze, popřípadě vůbec, ale některé předměty jsou zcela konkretizovány – například značka cigaret. Cílem bylo naznačit, že pro postavu jsou například cigarety důležitější než například interiér jeho „domova“ v makedonské restauraci.

Jazykovou invenci jsem chtěl demonstrovat především prostřednictvím **aktualizace slovní zásoby**, kdy má můj literární jazyk pitvořením slov působit **komicky**. Slovní zásoba je obohacena nejen glosaliemi, ale i expresivy se záporným příznakem (vulgarismy, dysfemismy, pejorativy, augmentativy), dále hypokoristiky či familierismy. Komicky by měly působit i eufemismy a deminutiva, kdy je jejich užití záměrně ironické. Ironii a sarkasmus užívám i prostřednictvím hyperboly.

Vše uvedené v této podkapitole mělo vysvětlit určitou snahu o stylovou vyhraněnost – o vytvoření autorského stylu, jenž by měl být známkou určité kvality a zároveň přispívat k odhalení smyslu díla.

3.9 Kompozice a výstavba textu

Kompoziční řešení, tedy členění a sepětí segmentů díla, se u obou verzí textu lišilo již svou přípravnou fází. U první verze jsem měl vše naplánováno a předem rozvrženo, u verze druhé byla drtivá většina organizace textu potlačena spontánním psaním, které si ale svou vlastní utříděnou strukturu nakonec samo našlo.

Jelikož jde o text prozaický, snažil jsem se o postupné rozvíjení tématu na základě věcné souvislosti a o zajímavou a gradující kompozici.

V první verzi celý text začínal honičkou Kryštofa a jeho přátel s policií, jejich zadržením a výsledkem na stanici. Cílem bylo naznačit spád vyprávění. Při vymýšlení kompozice jsem samozřejmě především zohledňoval, co je důležité pro čtenářovu základní představu, ale zároveň jsem si dával pozor na to, abych předčasně nevyzradil důležité aspekty příběhu a abych nadbytečně neopakoval skutečnosti, které si čtenář domyslí. Nakonec jsem se rozhodl pro kompozici chronologicko-retrospektivní (ta byla v textu rozlišena kurzívou a lišila se nejen grafickým ztvárněním, ale i jazykovými prostředky, typem vypravěče atd.). Byla rozdělena do dvaceti kapitol, jejichž názvy většinou odkazovaly ke svému obsahu (Svatoš, Vůně koprové omáčky...).

U druhé verze byla kompozice v zásadě výsledkem volného psaní, což vyústilo v kompoziční disproporčnost (viz níže).

Využil jsem mj. kompoziční princip **repetice**: *Každej potřebuje nějakou jistotu, jenže já se nemám o co opřít. Moje budoucnost bude nikoli tvořivýho, ale destruktivního charakteru. A jaká bude budoucnost po týdle budoucnosti? Nemám šajna.*, a to přibližně uprostřed Kryštofova upřímného bilancování svého dosavadního života a zároveň na úplný závěr jeho vnitřního monologu, kdy jsem chtěl vyjádřit určitou bezvýchodnost postavy. Původně jsem dokonce přemýšlel o nějakém leitmotivu, ale tuto myšlenku jsem nakonec zavrhl.

Obecně jsem se snažil o **gradaci**, a to především na úrovni **tempa** (bilancování, úvahy a reminiscence na lůžku vs. deníkový záznam) a **napětí a čtenářova očekávání** (především pouhým zmiňováním určitých osob či událostí, u nichž jsem v určitém spojení předpokládal, že se čtenář bude chtít dozvědět další podrobnosti):

- *Dlouho mi trvalo, než jsem to nový oslovení dokázal vstřebat, takže se často stávalo, že když jsem třeba při vyzvedávání takhle veřejně souužkoval, máma se docela styděla. Sama mi to říkala, když ještě byli s tátou naživu.*
- *To slovo na eš je dneska tak zprofanovaný. Kdyby dnešní děcka měly tu čest potkat Mastače, poznaly by pravej význam toho slova.*

- *Problém je, že se nedokážu nikam posunout, a to už deset let. Myslim pořád jen na Mastače. A na pomstu, ta se blíží.*
- *Pak vysvětluje ještě něco ohledně pojistky a jinejch administrativních číčovín, který mě po propuštění čekaj, ale to už ho vůbec nevnímám. Jediný, co registruju, je totiž jméno v protokolu, jméno toho spasitele, kterej mě zachránil, jméno anděla života a Matky Terezy v jednom, jméno toho ZMRDA!*

V textu jsem využil **retrospektivně-chronologického kompozičního postupu**. V tom se obě verze liší, jelikož v první verzi měl chronologický postup výrazně větší zastoupení. Lineární členění textu není vyjma deníkového záznamu nijak zvlášť graficky umocňováno. Jednotlivé části jsou odděleny pouze grafickým symbolem ***.

Jedna z (dalších) přelomových událostí v životě hlavní postavy je její pobyt v nemocnici, kdy jsem se tedy rozhodl, že veškeré jeho **retrospektivní** pohledy budou většinou vycházet z nějakého drobného motivu v nemocnici (pavouk u okna, koprová omáčka k obědu, parfém připomínající Adélinu vůni...). Tento postup jsem se snažil uplatňovat vždy stejně – nemocnice s postavami Kryštofa a jeho spolupacientů, poté drobný motiv odkazující ke Kryštofově retrospektivnímu vyprávění – čili docházelo i ke změnám časoprostoru, postav apod., a to i přesto, že novela by měla mít kompozici sevřenější, s jasnou motivací a bez odboček. Po retrospektivě asociované těmito drobnými motivy následovalo oddělení „kapitoly“.

Druhá (deníková) část textu je rozlišena i graficky, což by mělo pro postavu Kryštofa podtrhávat její osobní význam. Je u ní nápadná změna k výrazně rychlejšímu tempu vyprávění, což vytváří s ohledem na první část, která působí jako expozice k šířeji zamýšlenému textu, disproporčnost. Avšak tato asymetrie byla záměrná. Deník vyjadřuje extrémní situaci „tady a teď“, bilancování a vzpomínání z nemocničního lůžka vyžaduje jinou náladu. Toto vnější členění textu tedy vstupuje aktivně do významové výstavby díla. Závěr novely, jenž pravděpodobně působí zkratkovitě, možná až odbytě, měl demonstrovat rozpor grafické podoby a významu textu, kdy rozsah není úměrný dosahu. Významově exponovaný kompoziční prvek je **epilog**, kdy je narušena kompozice výhradní perspektivy autorského subjektu, a navíc je v něm naznačeno možné rozuzlení zápletky.

3.10 Časoprostor

Časový úsek je s ohledem na žánr novely neúměrně široký. Sledováním hrdinova vývoje reflektujeme dobu přibližně od poloviny 80. let 20. století až do předfáze tzv. migrační krize, což je v textu vyjádřeno prostřednictvím citace z televizního vysílání:

- *Když se probudím, Dekarova rodinka je už na cestě do buranova a děda Hříbek kouká na zprávy. Jakejsi sociální antropolog právě mluví o tom, „že tzv. Arabské jaro může odstartovat zásadní nestabilitu regionu, což by mohlo vést v budoucích několika letech k výrazné migrační krizi“.*

Popis **prostoru** je v textu subjektivně perspektizovaný. Prostory jsou interiér (nemocniční pokoj) i exteriér (sídliště); místa důvěrná (karlínský bar) i cizí (Brno). Místa jsou reálná (Lužiny) i fiktivní (Horovice).

Prostřednictvím Kryštofova vnitřního monologu se čtenář seznamuje často s kontroverzním (dětské psychiatrické oddělení), nebo až tabuizovaným (výchovný ústav) prostředím.

Oproti první verzi textu jsem v rámci přepisu (a s ním spojeným výrazným krácením) vynechal mnoho míst, která sice působila atraktivně, ale v aktuální verzi nadbytečně (policejní stanice, cela předběžného zadržení, ulice starého Žižkova, konkrétní pražské squaty). V prvním textu měl výraznější úlohu Amsterdam a další holandská města, ale pro tuto verzi jsem se rozhodl, že „tradiční holandské radovánky“ budou v rámci Kryštofova vnitřního monologu spíše motivem kritické úvahy o cestovatelských klišé.

Předem jsem se vzdával jakýchkoli snah o popis toposů. Jejich výběr a užití měly tyto funkce: posouvat děj, vytvářet náladu, vysvětlovat, zdůvodňovat, popřípadě obhajovat Kryštofovy motivace a postoje, nikoli čtenáře seznamovat s přesnou realitou či prostřednictvím například líčení předstírat estetické hodnoty. Vnímavějšího čtenáře by snad mohlo zaujmout, že Kryštof často glorifikuje sídliště, ale opovrhne například obecně kladně vnímanými Poděbrady. Toto subjektivní hodnocení mělo sloužit jako jeden z prostředků jeho charakteristiky. Podobně postupuji, když Kryštof například nazývá Brno pejorativně Brnel, kde je etymologie zřejmá.

Všechna toponyma vyjma dvou jsou reálná. Tyto dvě výjimky představují obce Letná a Horovice, v nichž se v novele nacházejí výchovné ústavy. První toponymum není nijak motivováno, u druhého jsem se snažil o určitou konotaci se slovy jako „horor“, „hrozný“; morfém „-ice“ je velmi skrytou (vzhledem k tomu, že jde o typickou příponovou část mnoha českých toponym) narážkou na obec Boletice, kde se nachází mediálně známý ústav pro delikventní mládež a který je reálným předobrazem ústavů v novele.

Motiv místnosti 717 neskrývá svou inspiraci v Orwellově místnosti 101 (viz podkapitola **Intertextovost**).

3.11 Příběh a vyprávění

Cílem mé novely bylo zpracovat především **aktuální námět**, kdy jsem chtěl faktický děj příběhu napsat s určitou **dynamikou** a s ní související **čtivostí**. Konkrétní prostředky, jak jsem toho mínil dosahovat, jsou předmětem podkapitol tohoto komentáře.

Zásadním nedostatkem první verze textu byla **věrohodnost rozuzlení**, kdy se na psychiatrické klinice Kryštof opět setkává s postavou Vízka, zastřelí ho, a naopak Kryštofa zastřelí zasahující policisté. S tímto vyvrcholením (a zápletkou celkově) byly spojeny i další nedostatky:

- Výstavba působila disproporčně jako celek – závěrečný přesun ke konfliktu mezi Kryštofem a vychovatelem působil zkratkovitě a násilně, pomsta se jevila jako neadekvátní. (V aktuálním textu jsem se to částečně snažil vyřešit tím, že zabití Vízka proběhlo beze svědků, nebylo přímo exponováno. Kryštofův podíl tak zůstal výraznější.)
- Vychovatel zde spíše celkově představoval autoritu, jež je pro Kryštofa zdrojem konfliktu. V závěru jsem se snažil aplikovat už zavedené postupy vyvrcholení zápletky, kdy proti sobě stavím do přímého a finálního střetu hlavního hrdinu a hlavní zápornou postavu. Dával jsem Kryštofovi možnost volby, on svým jednáním však dokázal, že své postoje vlastně nezměnil.
- Kryštofovy činy měly fatální následky v podobě nuceného pobytu ve výchovném ústavu. Po návratu do běžného života Kryštof neprodělal vnitřní změnu, což dokazovala závěrečná peripetie.

V druhé verzi jsem tedy musel učinit několik změn. Zrušil jsem autorského vypravěče. U Kryštofa tedy příběh už nepozorujeme zvenčí, ale introspektivně prostřednictvím vnitřního monologu a deníkového záznamu. Výjimkou je epilog, kde se čtenář setkává s **dějovou indicií** neboli dynamizujícím doplňkem dějového motivu, kdy je vražda Vízka, o níž ale víme pouze z novin, mimo obraz.

Postava protagonisty má **homogenní příběh**, který je konkretizován různými **epizodami**. Spontánní tvorba textu musela být vždy po určitém úseku organizována v tom smyslu, co z hrdinovy **historie** se rozhodnu čtenáři sdělit před přechodem k deníku a v jakém pořadí **událostí**. Z hlediska důležitosti jsem považoval za nutné ještě před deníkový záznam zařadit (mimo jiné epizody) především *smrt rodičů* jakožto spouštěč opravdu závažných problémů bez opory. Kryštof měl postupně vyjevovat *jméno Mastače* nejprve v souvislosti se svými (spíše sarkastickými) vzpomínkovými úvahami o šikaně, později už však v daleko vážnějším módu, když se svěřuje se svým životním *motivem pomsty*, a

nakonec když zjišťuje jméno svého zachránce při nehodě. Mastač není identifikován, je pouze označen vulgarismem, ale čtenář by měl upozornět. Dále bylo důležité předznamenat motiv *arachnofobie*, *odsouzení do ústavu a deník samotný*. U výše zmíněného bylo tedy nejdůležitější promýšlet, jakým způsobem budu do vyprávění postupně jakožto **zdroj konfliktu** zapojovat postavu *vychovatele Vízka*.

Snažil jsem se o bohatý děj s mnoha dějovými zvraty, kdy Kryštofův dosavadní život vykazoval vysoký, stále však reálný **událostní potenciál** vycházející z **překračování hranic** na úrovni *život-smrt (rodiče, Lukášek, Mastač)*, *svoboda-nesvoboda (ústav)*, *úspěch-krach (láska, živobytí, práce)*. Charakteristické pro průběh děje je stále se opakující nezdár při **překračování** těchto hranic. Změny výchozí situace (např. fatální smrt rodičů) tvoří **jádro fabule**.

Vedle jazykové komiky a snahy, aby se čtenář ztotožnil s postavou, jsem za stěžejní považoval, jak zpracovat dvě rozhodující složky příběhu, totiž **zápletku a rozuzlení**.

Promýšlel jsem je v těchto souvislostech:

- Bude se dotýkat pouze dvou postav (protagonisty a záporné postavy).
- Na konci dojde ke střetu. (Ten nakonec ale není záměrně vyobrazen, což bylo součástí zamýšlené strategie druhé verze textu. Řešení byl spontánní nápad).
- Zdroj konfliktu má být sice postava Mastače, ale zároveň akt pomsty jako takové – je oprávněná? A platí její (ne)oprávněnost jen pro tento konkrétní příběh, nebo obecně? Zdroj konfliktu je tedy i v nitru samotného protagonisty.
- Zamýšlené jednání (pomsta) má být kontroverzní i s ohledem na záchranu oběti agresorem.
- Možností zápletek je povícero: potřeba uznání (šikana v ústavu), návrat k tomu, co jsme ztratili (důstojnost), hledání spravedlnosti, sklony k asociálnímu jednání.
- Úvod dějové křivky nebude sledovat chronologické uspořádání, čtenář si ji musí skládat.
- Klíčové události (vymknutí z kontroly) budou jasně rozpoznatelné (smrt rodičů, odsouzení do ústavu, šikana, záchrana agresorem, akt pomsty).
- Kryštof musí být při rozhodující volbě zodpovědný za své chování (vyjádření vzdoru vůči vychovateli v ústavu, pomsta po letech od první volby).
- Postava Kryštofa se dostává neustále do kolizí. Záměrné je načasování, kdy Kryštof zjistí, že jeho zachráncem je Vízek. Stejně tak bylo důležité poskládat děje vedoucí k věrohodnosti oné záchrany.
- U vyvrcholení se nepovedlo, že poté, co se volba (pomsta) stane skutečností,

postava se skrze řešení problému nestává někým jiným. Smysl krize tedy není naplněn.

Obecně jsem tedy měl předem narýsován tento příběh:

Protagonistův banální život; nečekané události v pořadí *smrt rodičů – ústav – šikana*; protagonista hledá řešení v podobě pomsty; je však zachráněn agresorem; rozpaky, rozhodování vedoucí k zásadnímu důsledku (uskutečnění pomsty), který vede ke konci, jež nemůžeme označit za šťastný.

3.12 Narace

Na rozdíl od první verze jsem u verze druhé příliš nepromýšlel perspektivu primárního informátora epiky – **vypravěče**. Začal jsem automaticky psát z perspektivy **vnitřního monologu** a během spontánního psaní jsem tuto vypravěčskou strategii (až na epilog) neopustil. V případě Kryštofa šlo konkrétně o **autodiegetické vyprávění s vnitřní fokalizací**. Potřeboval jsem perspektivizované zobrazení zesilující názornost, subjektivnost a rozmanitost fikčního světa. Toto útržkovité vidění má čtenáře vést k tomu, aby se ve fikčním světě orientoval stejně nejistě jako v běžném životě, bez nějakého opěrného bodu, který by představoval například nadosobní vypravěč.

Kryštof je jako vypravěč **nejistý**, což by mělo korespondovat s trendem v moderní literatuře odkloňovat se od výsadního pozorovatele (například nadosobního vypravěče), kdy je jednotná a jednoduchá perspektiva nahrazena zdvojením, což vede k rozostření významové perspektivy – typicky při užití polopřímé řeči v rámci vnitřního monologu. Subjektivní perspektivu jsem mohl uplatnit i prostřednictvím reflektora, ale jsem přesvědčen, že tento typ vypravěče je vhodný spíše pro zkušené prozaiky, kteří se snáze vypořádají se zdvojenou perspektivou řeči, a jak už jsem zmiňoval, organizované psaní bylo zásadně potlačeno psaním spontánním, v němž se užití ich formy, navozující dojem autentičnosti, samo nabízelo.

Epilog novely už naopak využívá **nadosobního** typu vypravěče. Záměrem bylo kompozičně epilog opravdu oddělit, navíc se čtenář opět setkal – z jiné perspektivy – s postavou kurátorky Kostohryzové, která podstatnou částí novely provází problémového protagonistu jako jakýsi strážný anděl suplující absentující rodinu.

Užití vnitřního monologu jsem se snažil promýšlet při jednosměrném „dialogu“ Kryštofa s vyšetřujícím policistou u nemocničního lůžka, kdy Kryštofovy reakce jsou pouze na úrovni vnitřní promluvy, obzvlášť jsem směřoval jeho vnitřní reakci k nějaké pasivní resistenci:

- *Auto vás srazilo na přechodu autobusové zastávky Nemocnice Motol v ulici*

Kukulská. Řidič bílé Kiy ceed 4AX 57 03 předjížděl autobus linky 167, který zrovna vyjížděl ze zastávky.

Mlčky přikyvuju, nic si nepamatuju a nejsem fotbalista, abych komentoval už jednou vyřčený.

Přímou řeč a funkci dialogu posouvající a zrychlující děj nahrazovala (pro vnitřní monolog typicky) řeč nepřímá, a to prostřednictvím vedlejších vět předmětných. Tyto cizí promluvy nahrazované jiným subjektem měly navozovat odstup.

U **přímé řeči** celkově jsem se snažil vyvarovat nadužívání aktivních sloves, která by mohla působit zmatečně. **Intenzitu** zvolání jsem zvýrazňoval verzálkami.

Při psaní obou verzí textu jsem předem důkladně promýšlel **čas vyprávění**. U první verze to bylo jednoduché: Minulost = er forma, spisovný jazyk, minulý čas, nadosobní vypravěč. U verze druhé jsem si rozvrhl, že děj v nemocnici se bude odehrávat v přítomnosti (pro jeho bezprostřednost) a Kryštofovy vzpomínky budou vyprávěny v čase minulém. U deníku jsem chtěl dynamiku tempa vyprávění podtrhnout také přítomným časem. Epilog je vyprávěn v přítomném čase, avšak z Kryštofovy perspektivy odhaluje budoucnost.

Tempo vyprávění a s ním související **četnost zvrátů**, na něž jsem kladl důraz už zpočátku tvorby textu, bylo záměrně ovlivněno **modifikací času**, konkrétně **abreviací**, kdy jsem velice často souhrnně, zkratkovitě a zobecňujícím způsobem pojednával o dlouhém časovém úseku.

- *Nakonec svého oběšeného tátu přežil jen o sedm let. Špekoun byl neuvěřitelně talentovanéj muzikant. Na basu cvičil od třinácti několik hodin denně. Hned po maturě začal hrát profi jako nájemnej basák pro popíčkový pičky a ve volným čase improvizoval v jazzovejch barech. Oboje prostředí ale bylo doslova přepudrovaný, což byla Špekičova konečná. Jakožto bohém po tátovi se moh' usosat. Od devatenácti nechodil na preventivní prohlídky (nikdo z nás), takže až po pitvě zjistili, že mu poslední tři roky života fungovalo srdce kvůli vrozený vadě jen na dvanáct procent.*

3.13 Postavy

Jeden z podstatných rozdílů mezi oběma verzemi textu bylo pojetí **postav**. V první verzi se dostávalo pozornosti i vedlejším postavám a jejich charakteristikám. V aktuální verzi jsem své pozorování zaměřil pouze na hlavního protagonistu.

Nedostatky při vykreslení postavy jsou poměrně jasně identifikovatelné:

- Zásadně jsem nepropracoval vnitřní rozpor, Kryštofův duševní rozkol v závěru.

- Dostatečně jsem nevyřešil nepoměr mezi jeho argotickým projevem a jeho inteligencí. V textu mělo být více zmínek o četbě, popřípadě mohly být vyličený nějaké intelektuální hádky například s postavou Špekouna.
- Měl jsem více vylíčit jeho psychické krize – například v souvislosti se smrtí rodičů apod.
- Etická založení jsou zprostředkována spíše povrchně – motiv lásky je nefunkčně potlačen. Hrdinův citový vývoj se s ohledem na jeho sociální citění jeví jako deficitní. Možné řešení by mohlo spočívat v exponování průběžně altruistického chování – například vztahem ke zvířatům, starostí o prarodiče apod. Je otázkou, zda by tyto polohy ubíraly na akčnosti, nebo by naopak sloužily jako „ticho před bouří“ a tím postavu zvěrohodnily či prohloubily.

Již u první verze jsem se bránil obsáhlým popisům a snažil jsem se, aby charakteristiky postav vyplývaly z toho, jak jednají. Pokud jsem se zaměřil na jejich vnější popis, tak jen stručně, u Kryštofa jsem vnější popis začlenil do textu postupně. Jak čtenář postupně proniká do Kryštofova nitra, poznává nejen hrdinovy sklony k různým excesům, ale zároveň objevuje jeho kladné vlastnosti (odvahu, smysl pro spravedlnost či sociální citění), díky nimž se snad s postavou ztotožní.

V druhé verzi jsem **vnější popis** stále začleňoval **postupně a nepřímě** tak, aby byl v zásadě funkčně podřízen ději, ale coby autor jsem byl velice strohý. O Kryštofovi se dozvídáme pouze to, že začíná plešatět, chybí mu několik zubů, je bledý, nižšího vzrůstu a jak se za posledních deset změnil jeho vzhled. Adélin vzhled je jen obecně subjektivně hodnocen, že je krásná, a o Svatošovi zjišťujeme, že je statný a vysoký. Kryštofův vnější popis Vízka je postavou spojován s předtuchou charakteru. Vzhled Špekouna vysvětloval jeho přezdívku, dále víme, že má dlouhé vlasy.

Již před psaním jsem měl promyšleny charaktery. Postava Špekouna měla mít funkci komickou, jež by kontrastovala s jeho tragickým koncem. Rodiče byli schematicky rozdělení jako přísná matka a chápající a sportovně založený otec. Postava Svatoše měla působit s rozvíjejícím se dějem jako postava spíše záporná, kdy jeho sympatické sukničkářství postupně přecházelo v roli „pokusitele“, který nakonec hlavního hrdinu, jehož nepřímě dostane do nesnází, opouští. Jako silná osobnost měla fungovat Adéla, která je poslední spojka mezi Kryštofovým životem „před ústavem a po ústavu“ a která v průběhu svého vývoje vykazuje asi největší zklidnění, možná posléze částečně kompenzuje Kryštofovu matku. Postavu Kostohryzové jsem avizoval jako postavu **typizovanou** a zmiňuji se o ní v podkapitole **Narace**.

Výše uvedené vedlejší postavy doplňují hlavní postavu, již jsem koncipoval jako postavu **individualizovanou, kontroverzní**, ale obecně spíše **kladnou** (viz záměry se ztotožněním se s postavou), která k sobě potřebovala alespoň jednu postavu **zápornou** jakožto protivníka. Postavu Vízka jsem se snažil alespoň ze začátku automaticky nezařazovat pod tuto kategorii (před chovanci se chová přátelsky, popřípadě je varuje před nebezpečím), ale její charakter je i pro minimálně vnímavého čtenáře pravděpodobně průhledný.

Obecně platí, že všechny charaktery jsem v textu prokresloval **akčním jednáním**, nikoli popisy. U hlavního protagonisty bylo vše podepřeno i vzhledem do jeho úvah. Postava Kryštofa narušuje výše zmíněné situační charakteristiky, kdy sám rekapituluje například své slabé stránky. **Plastičnost** hlavní postavy je dána jejími sklony k asociálnímu chování a rolí na veřejnosti, po proniknutí do nitra tyto negativní stránky kontrastují se smyslem pro humor, pravdu a spravedlnost. Jakožto postava **vývojová** ukazuje svůj charakter především v krizových situacích, kterých má v textu dostatek. My jako čtenáři bychom měli znát jeho motivaci – což by do přelomové události (ústav) mohl být například vztah s Adélou (v mém textu však nedůsledně a málo akcentován), v konečném plánu byla však hlavní motivací pomsta.

Významnou součástí vnitřní charakteristiky bývá i **jméno či přezdívka**. V mém textu to platí u primáře „Umberta Eca“, Mastače a Špekouna v rámci vnějšího popisu (viz výše) a především u Svatoše, na což naráží i Kryštof ironickou poznámkou *Svatý světák Svatoš*, kdy obě přízviska slovně příbuzné od vlastního jména charakterizují jeho podstatné atributy – sukničkářství a snahu ze všeho „vybruslit“. Jméno hlavního protagonisty jsem vybral jakožto neutrální, motivován jsem byl pouze subjektivní libozvučností a „aristokratickým“ zněním.

U Kryštofa jsem komplexností hledisek uplatnil realistické pojetí, kdy se čtenář dozví vše o jeho společenském statusu, vzdělání, „profesích“, věku, majetku, stavu, mentalitě, zvycích, zálibách či názorech na konkrétní společenské problémy.

Z hlediska prostředků vyjadřujících charakter byl díky užití vnitřního monologu postaven stranou **autorův komentář**. Obraz rozpačitého Kryštofa, který se v nemocnici nemohl vymočit vedle jiného pacienta, je příklad charakterového rysu, který jsem uvedl prostřednictvím **jednání**. Dalším prostředkem byla **řeč** (viz podkapitola **Narace**). Výrazným charakterizačním prostředkem byl samozřejmě vnitřní monolog, kdy postava **vyjadřovala své skryté myšlenky a představy**. V epilogu nám nadosobní vypravěč říká, že postava Kostohryzové měla pro Edera určitou slabost, což se v textu několikrát potvrdí

– tímto prostředkem se o něm dovídáme něco bližšího prostřednictvím **dojmů a poznámek osoby stojící mimo** Kryštofovo nitro.

Z hlediska typologie literárních postav představuje Kryštof postavu **fiktivní, přirozenou** a z hlediska idealizovaných dobových modelů jde asi o **outsidera**, s nímž recipient může mít pravděpodobně i **soucit**, což by se však nekrylo s mou intencí, kdy jsem se především snažil, aby postava vyvolávala ve čtenáři **sympatie**.

4 ZÁVĚR

Psaní novely vyžadovalo zcela jiný druh duševního výkonu, než který představuje tvorba odborné práce s objektivně danými stanovisky.

Dostávalo se mi takové míry svobody, až byla leckdy kontraproduktivní. (Postava Kryštofa mimochodem o něčem obdobném uvažuje, když se zamýšlí nad nadprodukcí televizních stanic, což podle něj povede nakonec k odmítání televizní tvorby celkově. I tím může být myšlena ona kontraproduktivita. Je otázkou, do jaké míry totéž platí například o přemrštěné nabídce zboží v supermarketech, popřípadě o informacích a možnostech rozptýlení na internetu.) Mantinely, na něž naráží pisatel analyzující objektivní skutečnost, v umělecké literatuře nejsou. (Neberu v potaz sériově produkované umění na zakázku.)

Autor je osamělý válečník, jemuž v reálném světě nikdo nepomůže, ale v rámci fikčního světa se stává diktátorem. Tato neomezená vláda nad fikčním světem může vést k častým modifikacím textu, popřípadě k jeho absolutnímu zrušení, což byl i případ první verze uvedené novely.

Snažil jsem se záměrně pracovat se třemi hlavními a obecnými lákadly díla: humorem (přes jazykovou komiku), výraznou pointou v zápletce (agresor se stává zachráncem oběti, ta se mu i přesto mstí, aby ho nakonec veřejně oslavovala) a ztotožněním se čtenáře s postavou (skrze introspekci vnitřního monologu). Ačkoli tento manuál vypadá na první pohled jednoduše, realita byla mnohem složitější, což jsem se snažil reflektovat v autorském komentáři.

Dobrý autor by měl být nejen skvělý pozorovatel, ale měl by být schopen i určitého psychologického nadhledu, který by mu umožnil vnímat čtenáře jakožto spolupracovníka při odhalování významu a interpretaci díla. Toto vztahování čtenáře chápu po své autorské zkušenosti jako elementární východisko tvůrčí práce nejen během psaní, ale již i z perspektivy vlastní čtenářské zkušenosti – mé čtení se po autorské zkušenosti zpomalilo a postupně se díky „hře na hledání významu“ zbavilo (snad) jisté míry povrchnosti a unáhlenosti. Literatura je umění a umění žádá nejen aktivitu tvůrce, ale i aktivitu příjemce. Ten není v moderní tvorbě pasivní konzument, nýbrž partner, jehož nesmí autor podceňovat, ale naopak ho musí nechat hledat, objevovat a obecně se spolupodílet na díle jako takovém.

5 INSPIRUJÍCÍ PRÓZA

*S ohledem na eklektičnost textu novely uvádím seznam inspirující prózy. Symbol * znamená, že inspirací byla obecně poetika kompletního prozaického díla autora.*

BRATRŠOVSKÁ ZDENA, HRDLIČKA FRANTIŠEK *Sebranci; Cigarety v polštáři (Renáta nad hlavou); Budík pro Šípkové Růženky; Netopýr v podkroví*

BREAT EASTON ELLIS *Americké psycho*

BUKOWSKI CHARLES *

BURGESS ANTHONY *Mechanický pomeranč*

ČAPEK KAREL *Válka s mloky*

DOSTÁLOVÁ ZUZANA, HORÁKOVÁ PAVLA, SHEINOSTOVÁ ALENA *Johana*

DOUSKOVÁ IRENA *Hrdý Budžes; Oněgin byl Rusák; Darda*

HAKL EMIL *O rodičích a dětech*

HAŠEK JAROSLAV *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*

HORNBY NICK *

CHARRIÉRE HENRI *Motýlek*

IRVING JOHN *Svět podle Garpa*

KANTŮRKOVÁ EVA *Přítelkyně z domu smutku*

KARS OTA *Spratci*

KUNDERA MILAN *

MISAŘ KAREL *Pasťák*

ORWELL GEORGE *1984*

PALAHNIUK CHUCK *

PAYNE C. D. *

PELC JAN *

RUDIŠ JAROSLAV *

SADE DE FRANCOIS *120 dnů Sodomy*

SALINGER JEROME DAVID *Devět povídek (Den jako stvořený pro banánové rybičky); Kdo chytá v žitě*

ŠABACH PETR *

TOPOL JÁCHYM *Anděl; Noční práce; Citlivý člověk*

VIEWEGH MICHAL *Báječná léta pod psa; Andělé všedního dne*

WELSH IRVINE *

WINKLER PHILIPP *Chuligán*

6 ODBORNÉ PRAMENY

CENEK, Svatopluk. *Teorie literatury*. Praha: SPN, 1958. 157 s. ISBN 81-15-49.

FÍŠER, Zbyněk. *Tvůrčí psaní. Malá učebnice technik tvůrčího psaní*.

Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2001. 163 s. ISBN 80-85931-99-0.

HRABÁK, Josef. *Čtení o románu*. Praha: SPN, 1981. 328 s. ISBN 14-618-81.

HRDLIČKA, František. *Průvodce po literárním řemesle*. Praha: 2008. 190 s.

ISBN 80-7220-170-0.

PETERKA, Josef. *Teorie literatury pro učitele*. Praha: UK Pedf., 2001. 287 s.

ISBN 80-7290-045-5.

WATTS, Nigel. *Umění psát*. Praha: Grada, 1998. 217 s. ISBN 80-7169-570-X.

WELLEK, René. WARREN, Austin. *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia, 1996. 560 s.

ISBN 80-7198-150-8.

ZEMAN, Milan a kol. *Průvodce po světové literární teorii*. Praha: Panorama, 1988.

640 s. ISBN 11-131-88.